

Evaluace ekonomických přínosů revitalizace vnitřních částí města Uherské Hradiště

Lucie Bartošíková

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie BARTOŠÍKOVÁ**
Osobní číslo: **M100005**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Evaluace ekonomických přínosů revitalizace
vnitřních částí města Uherské Hradiště**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se revitalizace a regenerace městských center na úrovni malých měst.

II. Praktická část

- Proveďte základní socioekonomickou analýzu města Uherské Hradiště.
- Proveďte analýzu a evaluaci aktivit revitalizace a regenerace centra města Uherského Hradiště po roce 1989.
- Navrhněte a zpracujte projekt revitalizace a regenerace centra města Uherského Hradiště.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ČOUPEK, Jiří. Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě: 750. výročí založení města Uherské Hradiště. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, 492 s. ISBN 978-80-239-9873-3.
KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, Pavel MATES a René WOKOUN. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
ROBERTS, Peter a Hugh SYKES. Urban Regeneration: A Handbook. London: British Urban Regeneration Association, 2000, 320 s. ISBN 0-7619-6716-8.
TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. Ekonomická a sociální geografie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-807-3801-144.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 17. února 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

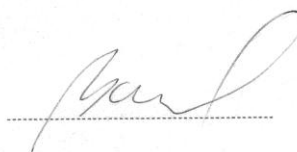
- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15. 5. 2014

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je vyhodnotit aktuální stav v oblasti revitalizace brownfields na území města Uherské Hradiště. Práce je rozdělena na dvě části: teoretická a praktická část.

V teoretické části zpracována je rešerše dostupné literatury, tak aby utvářela co nejkomplexnější obraz o problematice brownfields a revitalizaci měst.

Praktická část se skládá ze socioekonomické analýzy Uherského Hradiště. Dále pak z případové studie na dvou konkrétních případech revitalizace brownfields ve vnitřním městě Uherského Hradiště. Poslední část je věnována návrhům projektů na revitalizaci věznice v centru města. Zde jsou navrženy konkrétní eventuality, jak přispět k revitalizaci věznice.

Klíčová slova:

revitalizace, brownfields, město Uherské Hradiště, vnitřní město

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to evaluate the current situation of revitalization of brownfield sites in the area of town Uherské Hradiště. The work is divided into two parts: theoretical and practical part.

The theoretical part includes research in available literature to give the best picture of problems of brownfield sites and revitalization of towns and cities.

The practical part includes a socio-economic analysis of Uherské Hradiště, a case study shown in two specific examples of revitalization of brownfield sites in the inner town of Uherské Hradiště. The last part is devoted to project proposals of revitalisation of the town prison in the town centre. This part includes concrete eventualities how to contribute to revitalization of the prison.

Keywords:

revitalization, brownfield sites, town Uherské Hradiště, inner town.

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Pavlu Bednáři za jeho čas, ochotu, odborné vedení a cenné rady, které mi poskytl během zpracování. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Milanu Valouchovi, vedoucímu odboru investic a územního plánování na Městském úřadu v Kunovicích, za odborné rady. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině za podporu, a to nejen při psaní této práce, ale po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 REVITALIZACE	12
1.1 GENTRIFIKACE	12
1.2 DALŠÍ FORMY REVITALIZACE	13
1.3 REVITALIZACE MĚST	13
2 BROWNFIELDS	16
2.1 TYPY BROWNFIELDS	17
2.2 PŘÍČINY VZNIKU BROWNFIELDS.....	18
2.3 REVITALIZACE BROWNFIELDS	18
2.3.1 Aktéři revitalizace brownfields	19
2.3.2 Postup při revitalizaci brownfields.....	20
2.3.3 Výhody a nevýhody revitalizace brownfields.....	21
2.4 FINANCOVÁNÍ BROWNFIELDS	21
3 URBANIZAČNÍ PROCESY	23
3.1 URBANIZACE	23
3.2 SUBURBANIZACE	23
3.3 DESURBANIZACE	24
3.4 REURBANIZACE	25
3.5 VLIV URBANIZAČNÍCH PROCESŮ NA REVITALIZACI.....	25
4 OBEC, MĚSTO, MĚSTSKÉ CENTRUM	27
4.1 OBEC	27
4.2 MĚSTO	28
4.2.1 Vnitřní struktura měst	28
4.3 VNITŘNÍ MĚSTO.....	30
4.4 MĚSTSKÉ CENTRUM	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 CHARAKTERISTIKA MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	33
5.1 HISTORIE MĚSTA	33
5.2 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY.....	35
6 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	36
6.1 OBYVATELSTVO	36
6.1.1 Počet obyvatel	36
6.1.2 Věková struktura obyvatelstva.....	37
6.1.3 Pohyb obyvatelstva	38
6.2 INFRASTRUKTURA	39
6.2.1 Občanská vybavenost.....	39
6.2.1.1 Doprava.....	39
6.2.1.2 Školství	41
6.2.1.3 Zdravotnictví.....	42
6.2.1.4 Sport.....	43

6.2.2	Technická vybavenost	43
6.2.2.1	Elektřina	43
6.2.2.2	Vodní hospodářství	44
6.2.2.3	Kanalizace a čištění odpadních vod	44
6.2.2.4	Centrální zásobování teplem	44
6.2.2.5	Plyn	44
6.3	TRH PRÁCE	45
6.4	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	47
6.4.1	Voda	47
6.4.2	Ovzduší	48
6.4.3	Zeleň	48
6.5	KULTURA A CESTOVNÍ RUCH	49
6.5.1	Kultura	49
6.5.2	Cestovní ruch	50
7	CHARAKTERISTIKA A REVITALIZACE VNITŘNÍCH ČÁSTÍ MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	52
7.1	CHARAKTERISTIKA VNITŘNÍCH ČÁSTÍ UHERSKÉHO HRADIŠTĚ	52
7.2	REVITALIZACE VNITŘNÍCH ČÁSTÍ MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	54
7.2.1	Kasárna Uherské Hradiště	55
7.2.2	Silo v Uherském Hradišti	57
7.2.3	Shrnutí ekonomických dopadů revitalizace	58
8	PROJEKT – REVITALIZACE VĚZNICE V UHERSKÉM HRADIŠTI	59
8.1	MUZEUM OBĚTÍ KOMUNISMU V AREÁLU BÝVALÉ VĚZNICE	60
8.2	BEAUTY CENTRUM V AREÁLU BÝVALÉ VĚZNICE	62
	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	75
	SEZNAM TABULEK	76
	SEZNAM PŘÍLOH	77

ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila téma „Evaluace ekonomických přínosů revitalizace vnitřních částí města Uherské Hradiště“. Toto téma jsem si zvolila, protože Uherské Hradiště je mé rodné město a strávila jsem v něm celý svůj život. K tomuto městu mám velmi sugestivní vztah a záleží mi na jeho dalším rozkvětu a rozvoji. V Uherském Hradišti i celém regionu se snoubí historie, památky a kulturní tradice s atraktivními turistickými místy a nenarušenou přírodou.

Brownfields jsou významným aspektem naplňování zásad trvale udržitelného rozvoje. Snižují přitažlivost dané lokality a tím také cenu tamních nemovitostí z pohledu eventuálních investorů, obyvatel žijících v jejich okolí či podnikatelského sektoru. V oblastech, kde se nachází vyšší počet brownfields dochází k ekonomickým, environmentálním a sociálním problémům. Regenerace brownfields s sebou přináší pozitiva v řešení vzniklých problémů. Může to být vznik nových pracovních míst, řešení problémů kontaminace nebo stabilizace oblastí s nízkým sociálním statutem. Uskutečnění regenerace brownfields závisí na celé řadě faktorů, jako jsou velikost deprimující zóny, počet budov v dané zóně, stav stávající infrastruktury, rozsah ekologické zátěže, problematika majetkoprávních vztahů či možnosti místních rozpočtů.

Cílem mé bakalářské práce je zhodnotit aktuální stav v oblasti revitalizace brownfields na území města Uherské Hradiště a navrhnout možnosti revitalizace věznice, která se nachází téměř v centru města. Dalším cílem je zhodnotit ekonomické přínosy, které revitalizace přináší. K uskutečnění záměru jsem zvolila několik metod. V teoretické části jsem provedla rešerši dostupné literatury, tak abych podala co nejkomplexnější obraz o problematice brownfields a revitalizaci měst. V praktické části jsem provedla socioekonomickou analýzu Uherského Hradiště. Vycházela jsem z oficiálních materiálů města a dat z Českého statistického úřadu. Dále jsem provedla případovou studii na dvou konkrétních případech revitalizace brownfields ve vnitřním městě Uherského Hradiště. Poslední část jsem věnovala návrhům projektů na revitalizaci věznice v centru města. Zde navrhuji konkrétní eventuality, jak přispět k revitalizaci věznice. Také tam vypočítávám náklady na danou revitalizaci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REVITALIZACE

V posledních třech desetiletích dochází v mnoha vyspělých státech světa k procesu revitalizace centrálních částí velkých měst. Tento proces je součástí neustálé ekonomické, sociální a prostorové restrukturalizace urbanizovaných prostor. (Sýkora, 1993, s. 101)

Definovat slovo revitalizace není nijak složité. Jedná se o znovuoživení, posílení či vzpruhu. Revitalizace bývá rozdělována na ekonomickou a sociální složku. S revitalizací úzce souvisí i regenerace. Regenerace podobně jako revitalizace znamená uvedení do původního stavu či obnovu. Nejčastěji se používá v souvislosti s brownfieldy. Pokud obce ve spojení s podnikatelskými subjekty vhodně využijí obě tyto možnosti, tak mohou dosáhnout ekonomické aktivity, hospodářského růstu a vytvářet nová pracovní příležitosti.

Brownfields jsou pro obce důležitou územní rezervou. Pokud se vhodně připraví návrh na využití takové rezervy, může vylepšit urbanistickou strukturu obce.

Důsledky a přínosy revitalizace:

- proměna nevyužitých území na produktivní a prospěšné území
- využití zastavěného území na úkor nezastavěného území – cíl trvale udržitelného rozvoje
- zvýšení ekonomické aktivity, podpora a vznik nových pracovních míst
- zlepšení životního prostředí v důsledku odstranění starých ekologických zátěží
- využití těch území, které k tomu mají předpoklady
- využití veřejných i soukromých prostředků na procesu regenerace (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008, s. 5)

1.1 Gentrifikace

Díky úbytku průmyslových aktivit ve vnitřních městech a decentralizaci obchodu a služeb mimo městské centrum, roste počet nových aktivit (např. finanční poradenství, masmédiá, reklama), které jsou koncentrovány právě v městských centrech. Roste také počet pracovních příležitostí, které vytvářejí novou společenskou vrstvu, tzv. new middle class. Ekonomické oživení je doprovázeno i restrukturalizací v oblasti bydlení. Dochází tak k rehabilitaci některých, do té doby chátrajících, čtvrtí. Mladí a obvykle dobře situovaní lidé se začínají stěhovat do vnitřního města a v některých oblastech nahrazují původní obyvatelstvo. Dochází tak k procesu gentrifikace. (Sýkora, 1993, s. 101)

Gentrigikace se stává symbolem revitalizačních procesů. Často bývá s revitalizací formálně i věcně zaměňován či ztotožňován. Je však jen jedním z dílčích procesů, jimiž k revitalizaci dochází. (Sýkora, 1993, s. 102)

Gentifikací se rozumí proces, při kterém dochází k rehabilitaci obytného prostředí některých čtvrtí velkých měst a postupnému vytlačování a nahrazování původního obyvatelstva příjmově silnějšími vrstvami nově přichozími obyvateli. Na jedné straně dochází k nahrazování původního obyvatelstva s nižším společenským statutem obyvateli se středními a vyššími příjmy. Na straně druhé přináší fyzickou obnovu a rehabilitaci původního, často velmi znehodnoceného, domovního a bytového fondu. Gentrifikace tak přináší zlepšení sociální úrovně i fyzického vzhledu obytného prostředí městských čtvrtí. (Sýkora, 1993, s. 102)

Gentifikace probíhá ve vnitřních částech velkých měst. Má tak přesně definovaný prostorový aspekt. Je pevně spojena s lokalitou centrálního města. Gentrifikace se týká především bydlení. Má tak jasně definovaný funkční aspekt. (Sýkora, 1993, s. 102)

1.2 Další formy revitalizace

K dalším formám revitalizace patří proces „incumbent upgrading“. Dochází sice k fyzické rehabilitaci domů, ale při tomto procesu nedochází k výměně obyvatel jako u gentifikace. Při tomto procesu nedochází k významným změnám ve společenském statusu obyvatel.

Specifickou formou revitalizace je „urban renewal“, při kterém dochází k výstavbě zcela nových obytných komplexů. Tyto komplexy vznikají na pozemcích uvolněných zbouráním starých budov. Při takové přestavbě dochází k úplné výměně obyvatelstva a úplné změně fyzického vzhledu takové oblasti. (Sýkora, 1993, s. 103)

1.3 Revitalizace měst

Revitalizaci měst lze chápat jako intervenční činnost. Činnost, která zahrnuje veřejný, soukromý a komunitní sektor. Činnost, při které jsou pravděpodobné znané změny v ekonomické, sociální, environmentální a politické oblasti. (Berry, McGreal a Deddis, 1993, s. 28)

Způsob stanovení politiky a opatření, jejichž cílem je zlepšit stav v městských oblastech a rozvíjet institucionální struktury jsou nezbytné pro podporu přípravy konkrétních návrhů.

Byly definovány čtyři hlavní prvky v procesu revitalizace měst: restrukturalizace ve snaze o maximalizaci výnosů, dostupnost pozemků a budov, neatraktivita určitých městských oblastí a asociální složení těchto oblastí. Identifikace těchto prvků, pomáhá při definování obsahu regeneraci měst. Navíc, toto posouzení rovněž poukazuje na nutnost zvážit způsoby, jakými se různé prvky podílejí se na regeneraci.

Principy revitalizace měst:

- Podrobná analýza městské oblasti
- Přizpůsobení fyzického stavu, sociální struktury, ekonomické základny a environmentálního stavu městské oblasti
- Tvorba a realizace komplexní a integrované strategie
- Zajistit, aby strategie byla v souladu s cíly udržitelného rozvoje
- Stanovení jasných operativních cílů
- Co nejlepší využití přírodních, ekonomických a lidských zdrojů (Roberts a Sykes, 2000, s. 38 – 42)

Regenerace je chápána jako proces obnovy historicky, kulturně a esteticky hodnotných urbánních souborů (areály historických továren, kasáren apod.). V současné urbanistické teorii je pojímána jako jeden z typů revitalizace specificky zaměřený na ochranu výše zmiňovaných historických, kulturních a estetických hodnot v „deprivovaném“ urbánním prostředí. Je chápána spíše jako obnova a údržba existujících struktur stavebního fondu, která si klade za cíl dosažení soudobých standardů ve starší zástavbě, očištění jejich struktury od nevhodných součástí a nevhodných způsobů využití a nalezení vhodného soudobého funkčního využití. (Šilhánková, 2009, s. 17)

Revitalizace přináší ekonomické přínosy, ale má i ekonomické dopady. Ekonomické dopady sledují ekonomickou aktivitu vyplývající z každé utracené koruny v určité geografické oblasti bez ohledu na to, odkud tyto peníze plynou. Oproti tomu ekonomické přínosy zohledňují, odkud utracené prostředky přišly a kde byly utraceny. Přínos vzniká pouze v případě, kdy vydané peníze znamenají takové zvýšení ekonomické aktivity v určité oblasti, k jakému by jinak nedošlo. Mezi ekonomické dopady patří např. ekonomická náročnost a dopady na městský rozpočet. Dalším rizikem může být vznik nových brownfields, které mohou vzniknout přesunem stávajících podniků do nově revitalizovaných oblastí (např. Ostrava Nová Karolina). K přínosům mohou patřit: navýšení počtu pracovních míst, snížení ekologické zátěže, možné příjmy z pronájmu či prodeje prostor, zvýšení bezpečnosti,

vznik nových podnikatelských příležitostí a podpora cestovního ruchu spojená s příchodem turistů.

2 BROWNFIELDS

Slovo brownfield pochází z angličtiny a v doslovném překladu do češtiny by zněl „hnědá pole“. Pod tímto pojmem se rozumí dříve urbanizované území, které je v současnosti opuštěné a nedostatečně využívané a obvykle nějakým způsobem poškozené. V České republice není terminologie jednotná. Ministerstvo pro místní rozvoj používá název deprimující zóny, ministerstvo životního prostředí užívá pojmu narušené pozemky. Pojem brownfield se používá, protože je krátký, jasný a mezinárodně využívaný. (Jackson, 2005, s. 3)

Existuje celá řada definic pojmu brownfield.

Podle definice **Czech Investu** se pod pojmem brownfield rozumí: *„Nemovitost (pozemek, areál, objekt), která je nedostatečně využívána, je zanedbána, případně kontaminována. Nelze ji vhodně a efektivně využít, bez toho aniž by proběhl proces regenerace. Brownfield vzniká jako pozůstatek po průmyslové, zemědělské, rezidenční či vojenské aktivitě.“* (CzechInvest, 2014)

Ministerstvo životního prostředí zdůrazňuje ekologický rámec brownfields: *„Za brownfields lze považovat nevyužívané, zdevastované či narušené plochy a objekty v urbanizovaném území i ve volné krajině. Představují zásadní problém a překážku pro udržitelný rozvoj obcí, měst i regionů. Ministerstva životního prostředí se problematika brownfields dotýká velmi podstatně. Vztahuje se k otázkám ochrany životního prostředí, prevence a odstraňování ekologických zátěží, čistoty vod, ochrany horninového prostředí a půdy a v neposlední řadě péče o krajinu.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2007)

Knih **Brownfields: Jak vznikají a co s nimi**, od Kadeřábkové a Piecha, definuje brownfields takto: *„Obecně lze brownfields označit za komplexy, které ztrácejí či již ztratily své původní funkční využití. Obvykle se nachází v blízkosti sídelních útvarů (v centru nebo na okraji, výjimečně i mimo něj), dosahují větší rozlohy (v ČR se systematicky evidovaly areály 2 hektary a více) a v převážné míře jsou nositeli ekologické zátěže. Jedná se především o bývalé průmyslové areály, krajinu poškozenou těžbou a okrajově je možno mezi brownfields zařadit i opuštěné vojenské komplexy. V poměrně masivním rozsahu postihl stejný osud i řadu dalších zemědělských areálů, kterými jsou např. velkokapacitní kravíny, seníky, silážní jámy apod. Specifické venkovní brownfields představují také bývalé kulturní domy.“* (Kadeřábková a Piecha, 2009, s. 8)

Přesné vymezení hranice lokality může být zásadním problémem, a to zejména u plošně rozsáhlých brownfields a také u brownfields se zbytkovým využitím. (Novosák a Bednář, 2011, s. 4)

2.1 Typy brownfields

Tradiční brownfields:

- Těžební – podzemní a povrchová těžba
- Sociální – obytná, občanská vybavenost, atd.
- Průmyslové – těžký a lehký průmysl
- Zemědělské – rostlinná a živočišná výroba
- Vojenské – kasárna a újezdy (Agentura pro regionální rozvoj, 2009)

Podle původního využití:

- Opuštěné administrativní budovy ve vnitřních částech měst – budovy, na jejichž provoz neměly obce dostatek prostředků a nepodařilo se najít nového provozovatele
- Nevyužívané vojenské objekty – souvisí s rušením vojenských posádek Armády České republiky a odchodem sovětských vojsk z našeho území
- Nevyužívané průmyslové zóny v zastavěném území – odklon od těžkého průmyslu a strukturální změny v průmyslové výrobě
- Nevyužívané drážní objekty – díky nedostatečným finančním prostředkům není mnoho objektů ve vlastnictví Českých drah a Správy železnic a dochází tak k jejich chátrání
- Pozůstatky důlní činnosti a těžby nerostných surovin – revitalizace těchto objektů je spojena s velkými ekonomickými náklady
- Nevyužívané zemědělské stavby – změny v zemědělství po roce 1989 způsobily vznik nových brownfields. (Kadeřábková a Piecha, 2009, s. 20)

Podle vlastníka

- Veřejné
- Soukromé
- Neurčené (Agentura pro regionální rozvoj, 2009)

Podle polohy

- Zastavěná území měst
- Příměstské zóny
- Okrajové části malých obcí a vesnic
- Mimo urbanizované území (Petruccová, 2007, s. 5)

Podle dalšího ekonomického rozvoje

- Vysoký rozvojový potenciál – značný regionální význam. Potenciál spočívá buď v přijatelných nákladech na revitalizaci, nebo vysoká tržní hodnota místa. Revitalizace nevyžaduje podporu z veřejných prostředků
- Skrytý rozvojový potenciál – regionálně významné brownfields s určitým rozvojovým potenciálem, ale i doprovodnými riziky. Tato rizika vyžadují podporu veřejných rozpočtů
- Žádný rozvojový potenciál – především v průmyslových regionech. Mají nízkou tržní hodnotu a vysoké revitalizační náklady. Tato území jsou neatraktivní a neumožňují rozvoj bez většího zásahu (Nový, 2004, s. 9)

2.2 Příčiny vzniku brownfields

Poprvé se problematika brownfields objevuje s průmyslovou revolucí v 19. století, kdy nastává zásadní hospodářská restrukturalizace. Každá technická modernizace staví podniky před otázku, jak naložit výrobními aktivitami ve svém areálu. Nastávají změny v poptávce, nastupují nové technologie a příliv nové konkurence mohou přispět k postupnému krachu i dobře zavedeného podniku. Kvůli nepředvídatelným změnám upadají dříve fungující odvětví. Dříve urbanizované území tak dosahují takové míry degradace, že jsou tržními mechanismy vyloučeny z možnosti dalšího využití. Tak vznikly první brownfields. Bývalá ekonomická a společenská funkce těchto objektů je opuštěna a lokality jsou používány jen jako skladové prostory a postupně chátrají

Brownfields vznikají jako důsledek reakce trhu na restrukturalizační tlaky ve společnosti, jejichž řešení soukromý sektor sám nezvládne. (Kadeřábková a Piecha, 2009, s. 22)

2.3 Revitalizace brownfields

Brownfields způsobují vážné problémy. Brzdí rozvoj území, zejména zastavěného, brání hospodářskému rozvoji, negativně působí na životní prostředí, mají negativní socioekono-

mické dopady a celkově přispívají ke špatnému obrazu celého územního celku. Vhodná regenerace nabízí nové příležitosti pro podnikatelské subjekty, a tím i nárůst ekonomické aktivity v regenerované oblasti spojené s tvorbou nových pracovních míst a odstraňování environmentálních zátěží.

Regenerace brownfields často spočívá v rekonstrukci nevyužívaného a zanedbaného objektu pro nové využití. Někdy ale technický stav objektů neumožňuje provedení rekonstrukce. V tom případě proces regenerace brownfields zahrnuje dvě základní fáze: **fázi rekultivace** (vyčištění území, obnovení stavu podobného greenfieldu) a **fázi obnovy** (uvedení lokality opět k efektivnímu využití). (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008, s. 4)

Ve většině případů však dochází ke kombinaci obou typů regenerace. Soukromý sektor nemá o investice do regenerace brownfields zájem. Je to především díky vysokým nákladům a rizikům, které jsou s těmito projekty spojeny. Z tohoto důvodu je v případě potřeby vhodné, aby fáze rekultivace (případně celého procesu regenerace) podpořil veřejný sektor tak, aby byl projekt dále komerčně životaschopný. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008, s. 4)

2.3.1 Aktéři revitalizace brownfields

Hlavními aktéry jsou vlastníci brownfields. Jejich postoj k revitalizaci těchto pozemků se mohou měnit. Neřešené problémy, které brownfields přináší, obtěžují celou společnost. Tyto brownfields odrazují investory, ztrácí hodnotu svou i okolního majetku a působí další problémy. To je hlavní důvod proč by se do revitalizace brownfields měly zapojit města a jejich komunity.

Hlavní úkoly aktérů revitalizace brownfields:

- Identifikace brownfields
- Snížení negativních účinků brownfields
- Aktivní podpora revitalizace brownfields
- Poradenství a podpora vlastníků
- Propagace projektů brownfields
- Ochrana před vznikem nových brownfields (Jackson, 2006, s. 16 – 17)

2.3.2 Postup při revitalizaci brownfields

Uvedený sled kroků je pouze orientační. U některých projektů je možné demolici a asanaci poškozeného prostředí úplně vypustit. Jindy to může být časově i finančně nejnáročnější část projektu.

Tab. 1 postup při revitalizaci brownfields (Jackson, 2006, s. 20- 21, vlastní zpracování)

stav	co to znamená	dopady na veřejný sektor
definování cílů projektu a příprava	riziková analýza a ohodnocení staveniště, příprava harmonogramu prací, zajištění financování a potřebných povolení, výběr a schválení dodavatelů	úkoly musí být provedeny a odsouhlaseny příslušnými orgány předtím, než budou zahájeny jakékoliv práce na staveništi, vyhlášení výběrového řízení, seřazení předpisů z oblasti životního prostředí
rekultivace	obnovení podmínek odpovídajícím "greenfield"	náklady mohou být vysoké a bez pomoci developera je úhrada z veřejných zdrojů rozhodující
demolice a asanace	demolice a odstranění budov, likvidace nebezpečných odpadů	nákladná položka, zvláště když je nutno odstraňovat podzemní stavby.
dekontaminace	vyčištění kontaminované zeminy, podzemních vod a odstranění odpadů z předchozího používání	Pro významně kontaminovaná staveniště bude tato operace tvořit hlavní položku nákladů
obnova a terénní úpravy	Stabilizace terénu, terénní úpravy staveniště	Závisí jak na stavu staveniště, tak na plánovaném novém užití. Jsou to klíčové aktivity pro atraktivnost a prodejnost
nová výstavba	Dokončení transformace nevyužitého brownfield na staveniště, které může být plně využíván	Nová výstavba může být prováděna veřejným sektorem, soukromým sektorem a prostřednictvím přístupu PPP. Některé veřejné investice mohou být použity pro projekty soukromého sektoru
infrastruktura a služby	Přístupové komunikace, komunikace na staveništi, parkoviště, veřejné osvětlení atd. Zásobování vodou, kanalizace, elektřina, plyn, horkovody	Některé položky mohou být zajišťovány ve fázi obnovy. Některé náklady mohou být uhrazeny obcemi nebo veřejnými službami

výstavba objektů	běžné projekty výstavby	Přichází v úvahu v případech, kdy veřejný sektor má zájem užívat budovy nebo při výstavbě objektů pro prodej nebo pronájem nebo když není nalezen vhodný investor
provoz a údržba	pouze pokud budou budovy pronajímány	Rozhodující jsou místní zastupitelské orgány

2.3.3 Výhody a nevýhody revitalizace brownfields

K největším výhodám pro využití brownfields patří, že je propojeno pozemní komunikací, je „zasít'ováno“ a snáze napojitelné na MHD. Dalšími výhodami je, že nezabírá další zemědělskou půdu, další přírodní lokality ani nestaví novou překážku mezi krajinou a obyvatelstvem. V neposlední řadě může brownfields snadno využít stávající infrastrukturu. Oproti tomu k největším nevýhodám patří, že brownfields má často složitý vlastnický původ a stává se obětí spekulantů. Dále mohou nastat komplikace s archeologickými nebo kulturními památkami. Brownfields často vyžaduje sanaci starých ekologických zátěží a mnohdy je potřeba nákladná likvidace starých objektů. Přičemž náklady na tuto likvidaci mohou být vyšší než stavba nového objektu. V neposlední řadě brownfields v zastavěném území vyžadují citlivé zacházení a ohleduplnost ke svému okolí a zatím méně přitahují soukromý kapitál. (Petruccova, 2007, s. 7 – 8)

2.4 Financování brownfields

K financování regenerace brownfields lze využít soukromých a veřejných zdrojů. V praxi se většinou jedná o kombinaci těchto dvou zdrojů financování. Nákladným revitalizacím je obtížné najít soukromého investora, který by sám pokryl veškeré náklady, proto je nutno podpořit revitalizaci z veřejných zdrojů.

- Veřejné zdroje – rozpočty obcí a krajů, státní rozpočet, programy Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva kultury a Ministerstva financí
- Evropské fondy – Operační program podnikání a inovace, Operační program životního prostředí; Program rozvoje venkova, Operační program Praha Konkurenceschopnost, Regionální operační programy, Iniciativy Evropské Unie (Jaspers a Jessica),

- Dluhové financování – české a mezinárodní finanční instituce
- Soukromé zdroje – partnerství soukromého a veřejného sektoru, investice developerů. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008, s. 7)

3 URBANIZAČNÍ PROCESY

3.1 Urbanizace

Pojem urbanizace bývá používán jednak jako označení celého souboru procesů a rozvoj městského způsobu života, tak i soustředování obyvatelstva do městských sídel a zejména do velkých měst. Projevem tohoto procesu je trvalé zvyšování podílu městského obyvatelstva a růst významu měst. Urbanizace bývá většinou spojována až s 19. a 20. stoletím, kdy narůstá počet velkých městských a průmyslových aglomerací. (Hrůza, 1977, s. 269)

Ovlivňuje celou řadu významných oblastí života sídel a regionů. Dále také patří k procesům, které modifikují nebo mění sociální strukturu lokálního a regionálního společenství i celé společnosti. Urbanizace je komplexní společenský proces, ve kterém lze rozlišovat jednotlivé stránky, např. ekonomickou, demograficko-sídelní, sociální a kulturní.

Urbanizace je chápána jako:

- Růst koncentrace obyvatelstva ve městech
- Pohyb lidí z malých obcí do větších obcí
- Proces přeměny venkovských oblastí v městské
- Společenský, socioekonomický proces přeměňující životní formy i zvyky o odstraňující rozdíly mezi městem a venkovem (Wokoun, 2011, s. 47)

Proces urbanizace se v historickém vývoji stal jedním z nejvýraznějších projevů rozvoje vyspělých zemí. Teorie regionálního rozvoje vysvětlují význam koncentrace výrobních odvětví pro ekonomický rozvoj jednotlivých oblastí pomocí tzv. aglomeračních úspor, kterých lze dosáhnout blízkostí jednotlivých firem a odvětví a jejich společným sdílením nákladů pracovního trhu, finančních služeb, dodavatelsko-odběratelských vztahů a investic do infrastruktury. (Wokoun, 2008, s. 308)

3.2 Suburbanizace

Suburbanizační procesy jsou pokračující fází vývoje měst. V suburbanizačním zázemí měst dochází k populačnímu růstu a města se tak začínají více rozpínat do venkovské krajiny. Podobně jako urbanizace je i suburbanizace součástí celospolečenských změn spojených s novými vzorci chování, levnějšími pozemky, hypotečními půjčkami, finančními možnostmi a dalšími jevy. Suburbanizace ovlivňuje nejen krajinný ráz, ale také architektonický a urbanistický vzhled krajiny. Největší podíl na změnu krajinného rázu má výstavba

víceúčelových budov. Suburbanizace je spojena s celou řadou vzájemně se prolínajících jevů. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 57)

Faktory ovlivňující suburbanizaci:

- Změny v technické základně a organizaci průmyslové výroby
- Modernizace výrobních procesů
- Klesající podíl velkých závodů v průmyslové výrobě
- Technický pokrok v telekomunikaci
- Technický pokrok v dopravě
- Růst rezervy pracovních sil
- Přetrvávající nedostatek pozemků a jejich vysoká cena ve městech
- Podpora rodinného bydlení

Suburbanizace se nejvíce rozvinula ve Spojených státech amerických ve třicátých letech minulého století a v evropských městech vyspělých zemí ve druhé polovině 20. století. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 59)

Současný vývoj suburbanizace v České republice má jak pozitivní tak negativní dopad. Negativní projevy jsou ovlivněny nekonceptním řízením suburbanozačních procesů a také spekulativní tlaky velkých investorů, zejména obchodních řetězců a vlastníků pozemků. V našich podmínkách se suburbanizace projevuje v rámci aglomerací, kdy na jedné straně dochází k stagnaci nebo úbytku obyvatel v jádrových městech a druhé straně k nárůstu obyvatel v přilehlých obcích. (Wokoun, 2011, s. 54)

Jsou čtyři základní stádia suburbanizačního procesu:

- Relativní decentralizace městského regionu – jádro, zázemí i celý region rostou, ale růst zázemí je větší než růst jádra
- Absolutní decentralizace městského regionu – zázemí i region jako celek rostou, jádro populačně ztrácí
- Celý region populačně ztrácí, ale zázemí roste
- Celý region populačně ztrácí a ztrácí i jádro a zázemí (Wokoun, 2011, s. 55)

3.3 Desurbanizace

Desurbanizace je chápána jako odliv obyvatelstva z metropolitních areálů do venkovských oblastí, a to především z environmentálních důvodů. Je jedním z nejvýznamnějších proce-

sů, který charakterizuje vývoj osídlení ve většině západoevropských zemí. Někdy se nazývá též kontraurbanizace. (Wokoun, 2011, s. 59)

Faktory ovlivňující desurbanizaci:

- Změny v technické základně a organizaci průmyslové výroby
- Technický pokrok v telekomunikaci
- Technický pokrok v dopravě
- Rezervy pracovních sil na venkově uvolňovaných ze zemědělství
- Nedostatek pozemků a jejich vysoká cena ve městech
- Preference obyvatelstva pro venkovské bydlení, díky lepší kvalitě tamějšího životního prostředí (Wokoun, 2011, s. 59)

Změny struktury osídlení v České republice se v některých aspektech podobají změnám, které se uskutečnily v západní Evropě. Některé fáze u nás probíhají relativně rychle a jsou spojeny s nedostatkem půdy v atraktivním prostředí v intraviánu měst a z velké části také rezidenčními preferencemi obyvatel. Změny v sídelní struktuře ČR značně ovlivnily privatizaci zemědělství i začleňování naší země do EU. (Wokoun, 2011, s. 61)

Desurbanizační tlaky se také projevují vznikem opuštěných nebo jen částečně využívaných ploch a areálů. Revitalizace těchto území představuje pro veřejnou správu a další aktéry nové výzvy. Nalezení nového funkčního využití těchto území může přispět k celkové regeneraci této části městských sídel. (Wokoun, 2011, s. 61)

3.4 Reurbanizace

Reurbanizace se dá jednoduše nazvat – „návrat obyvatel do měst“. Při tomto procesu dochází k opětovnému osídlení centrálních částí měst. Opuštěné a chátrající administrativní a komerční budovy i historické industriální stavby jsou rekonstruovány ke zcela novému funkčnímu využití. Současný trend bydlení a práce tzv. lofts propagují buď příslušníci vysoko-příjmových vrstev, nebo středně-příjmových tříd preferující komunitní styl života. Reurbanizace může nabývat různých forem, např. revitalizace, regenerace, rekonverze nebo gentrifikace. (Šilhánková, 2009, 16)

3.5 Vliv urbanizačních procesů na revitalizaci

Díky suburbanizaci a deurbanizaci dochází k odlivu obyvatel do okrajových částí měst a venkovních oblastí. To má značný vliv na vnitřní město. Dochází tak jeho úpadku a chát-

rání. Tyto opuštěné objekty poté musí projít revitalizací. Oproti tomu reurbanizací dochází ke stěhování obyvatel zpět do vnitřních částí měst, což s sebou přináší revitalizaci tamních budov.

4 OBEC, MĚSTO, MĚSTSKÉ CENTRUM

Tato kapitola se bude věnovat definováním pojmům, jako jsou obec, samostatná a přenesená působnost obce, město, vnitřní struktura měst a v neposlední řadě městským centřům.

4.1 Obec

Obec je základním územním samosprávním celkem. Její právní základ je zakotven v Ústavě České republiky. Právní vymezení obce upravuje zákon č. 128/2000 Sb o obcích, v platném znění.

Obec je územní samosprávné společenství občanů, které může nabývat majetek a která vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Obce se vytvářely dlouhodobým, přirozeným vývojem, jako společenství lidí žijících ve stejné oblasti a sdílející společné zájmy a problémy. Je nejnižší územní správní jednotkou. (Hrabalová a Peková, 2004, s. 6)

- **Samostatná působnost obce**

Obec při své činnosti sleduje a hájí zájmy svých občanů. V rámci samostatné působnosti si obec spravuje své záležitosti a stát může do její působnosti zasahovat pouze v případech daných zákonem. Do samostatné působnosti obce patří rozhodování ve věcech bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. (Hrabalová a Peková, 2004, s. 6)

- **Přenesená působnost obce**

V rámci přenesené působnosti obec vykonává státní správu. Stát na obec přenesení část svých výkonných pravomocí, aby se při výkonu státní správy přiblížil občanovi. Rozhodovací pravomoc zůstává i nadále v rukou státu. Obec je odpovědná státu za výkon těchto činností. Přenesenou působnost vykonává obec v různém rozsahu. Pokud zákon nestanoví jinak, že se jedná o výkon přenesené působnosti, jedná se o výkon samostatné působnosti. (Hrabalová a Peková, 2004, s. 7)

4.2 Město

Obecně lze říct, že město je sídelní útvar, který je charakterizován následujícími znaky: vysoká hustota a koncentrace obyvatel, relativní velikost, vysoká kompaktnost a koncentrace zástavby, profesní, sociální a demografická skladba obyvatelstva, koncentrace správních, obslužných a řídicích funkcí, vysoká vnitřní diferenciaci a další. Univerzální definice pro město ovšem neexistuje. Jednou z podmínek, aby obec v České republice mohla být městem, je že musí mít minimálně 3000 obyvatel. Je několik typů měst – turistická města, globální města, hlavní města, historická města, přístavní města, města podle samosprávy a podle velikosti. (Sýkora, 1993, s. 65)

Město má řadu funkcí – obytná, výrobně – ekonomická, sociální, administrativní, politická, infrastrukturní, kulturní, rekreační, vzdělávací, výzkumná aj. (Sýkora, 1993, s. 65)

4.2.1 Vnitřní struktura měst

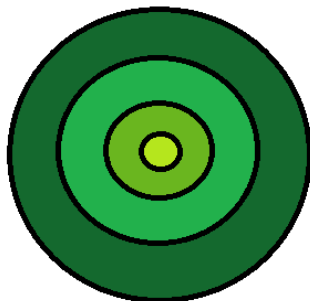
Studium vnitřní struktury měst patří k prioritám současné geografie měst. Pod pojmem prostorové struktury se rozumí především jednotlivé městské části – centrum, předměstí, čtvrti, funkční zóny apod. Vývoj prostorových struktur je studován pomocí sledování nej-různějších charakteristik (využití půdy, charakteristik obyvatelstva, využití bytového fondu apod.) Existují tři základní složky vnitřní prostorové struktury města, které jsou vzájemně propojeny. Jsou to fyzická prostorová struktura, funkční prostorová struktura a sociální prostorová struktura. (Sýkora, 1993, s. 66)

- **Fyzická prostorová struktura** – prostorová stavba města, ale také fyzický stav jednotlivých objektů. Základními prvky morfologie města jsou komunikace, pozemky a budovy. V současné době je transformace venkovského osídlení a revitalizace městských center stěžejním tématem morfologie městské zástavby. Fyzický stav objektů se hodnotí podle různých kvalifikačních systémů na nově postavené objekty, plně zrekonstruované objekty, částečně zrekonstruované objekty, objekty v rekonstrukci, objekty v zachovalém stavu, zchátralé objekty a volné pozemky. (Sýkora, 1993, s. 68)
- **Funkční prostorová struktura** – rozdělení jednotlivých částí měst podle funkce. Zároveň je tam provázanost jednotlivých funkčních složek městského systému. Existuje velké množství klasifikačních struktur:
 - Rozdělení částí města podle parcelních kultur

- Počet bytových a nebytových celků
- Liniové prvky, plošné prvky a uzly
- Monofunkční a polyfunkční celky
- Funkční složky vázané na obyvatelstvo – bydlení, zaměstnání, doprava, služby, volný čas
- Komplexní klasifikace (Sýkora, 1993, s. 68)

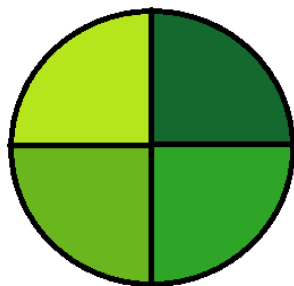
V průběhu 20. století se vytvořily tři základní modely sociálně prostorové struktury:

- Koncentrický model (Burgessův model) – Postupně od středu k okrajům měst dochází ke změnám některým demografickým charakteristik. Na okrajích měst vznikají chudinské čtvrtě s nízkým sociálním statutem. (Sýkora, 1993, s. 66 – 67)

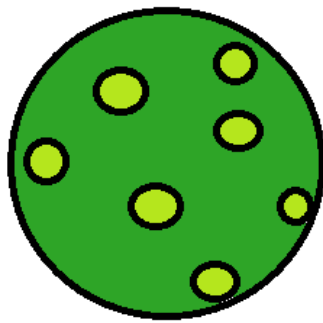
Obrázek 1 Koncentrický model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)

- Sektorový model (Hoytův model) - Ve městě se vytváří sektory směřující od centra k okrajům, v nichž můžeme nalézt obyvatelstvo s různým vzdělanostním nebo profesním profilem. (Sýkora, 1993, s. 66 – 67)

Obrázek 2 Sektorový model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)

- Vícejádrový model (Harris-Ullmanův model mnoha jader) – města mají více jader, z nichž každé má svoji specifickou funkci. (Sýkora, 1993, s. 66 – 67)

Obrázek 3 Vícejádrový model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)

V praxi často dochází k propojení těchto modelů.

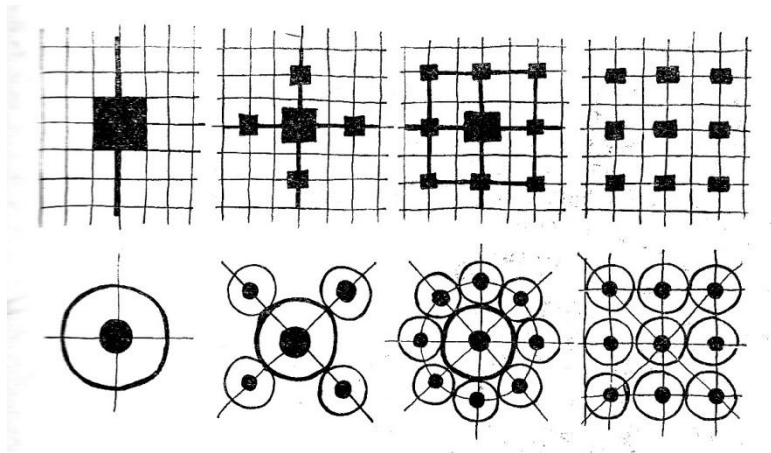
4.3 Vnitřní město

Vnitřního město se obvykle formuje jako zóna kompaktní zástavby v okolí historického jádra a reprezentuje ho kompaktní zástavba z období industrializace, vesměs z konce 19. a počátku 20. století. Vnitřní město představuje komplexní celek s celou škálou funkcí a aktivit. (Sýkora, 1993, s. 68)

4.4 Městské centrum

Jako městské centrum se označuje území. Kde se soustřeďují vyšší celoměstské i nadměstské zařízení. Město nemusí mít pouze jedno centrum, ale může jich mít více: politické centrum, kulturní centrum, historické centrum, hospodářské centrum, obchodní centrum a další. Zejména ve větších městech jsou centra místem. Kde je soustředěno 25 – 30% všech pracovních příležitostí. Rozloha městských center většinou činí jen malou část z rozlohy města. (Hrůza, 1977, s. 72 – 73)

Prostorové uspořádání centra se pohybuje od jednoho prostoru – náměstí nebo hlavní ulice – v malých městech až po složité prostorové soustavy a celé čtvrtě a sektory ve velkých městech. Lze však určit jeden nebo několik prostorů, které se vyznačují mimořádným soustředěním širokého souboru různých zařízení a návštěvníků. Tyto prostory jsou velmi často tradičními historickými náměstími. V těchto prostorech se mísí společenská funkce a největší zátěž veřejné i individuální dopravy. (Hrůza, 1977, s. 72 – 73)

Obrázek 4 Alternativy rozložení společenských center (Hrůza, 1977, s. 73)

Ve větších městech nejsou obvykle centrální funkce uspokojovány pouze v celoměstském centru, ale i v celé hierarchické soustavě na sebe navazujících center sektorů, čtvrtí i obytných celků. (Hrůza, 1977, s. 72 – 73)

Městská centra představují nejen ohniska městského života, ale i koncentrací urbanistických problémů od vztahu bydliště a pracoviště, závadného bydlení až po přetížené dopravy a mnoho dalších. Zároveň jsou to městská centra, která vytvářejí společenskou a ekonomickou tvář a obraz města. (Hrůza, 1977, s. 72 – 73)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Město Uherské Hradiště je historické město na jihovýchodní Moravě. Spolu se Starým Městem a Kunovicemi tvoří významnou sídelní aglomeraci. Městská aglomerace tvořena třemi samostatnými samosprávnými celky není příliš obvyklá. Ovšem městský region Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice vychází z historického vývoje a jako výraz svobodné vůle občanů. (Integrovaný plán rozvoje města Uherské Hradiště 2009 – 2015, s. 10)

Uherské Hradiště je přirozeným centrem městské aglomerace a je zejména obchodním, kulturním a administrativním centrem této městské aglomerace. Výrobní, rekreační a rezidenční funkce jsou rozloženy rovnoměrně. Postavení Uherského Hradiště v rámci městského regionu ani okresu dezintegrací samosprávných celků Starého Města a Kunovic nijak ovlivněno není. (Integrovaný plán rozvoje města Uherské Hradiště 2009 – 2015, s. 10)

Dle uspořádání územní veřejné správy je Uherské Hradiště obcí s rozšířenou působností, tzv. obcí III. stupně. Ve správním obvodu Uherskohradištsko žije přes 90 tisíc obyvatel. Uherské Hradiště je součástí Zlínského kraje (NUTS 3), který spolu s Olomouckým krajem vytváří tzv. region soudržnosti NUTS 2 Střední Morava. (Město Uherské Hradiště, 2010k)

Uherské Hradiště má rozlohu 21, 3 km² a je rozděleno na 6 katastrálních území: Uherské Hradiště, Mařatice, Jarošov, Sady, Vésky a Míkovice. (Město Uherské Hradiště, 2010k)

5.1 Historie města

Na třech původně pustých ostrovech - území dnešního Starého Města, Uherského Hradiště a Sadů vznikl v 8. a 9. století opevněný areál, který vyrostl v jedno z hlavních center Velké Moravy. Po zániku Velkomoravské říše význam tohoto místa až do 13. století pominul. Roku 1257 český král Přemysl Otakar II. rozhodl o založení pevnosti Hradiště na ochranu východní hranice. Obyvateli nového města se stali osadníci z královských Kunovic a klášterního Veligradu (Staré Město). Dvojí osídlení předurčilo vzhled města, v němž vznikly v těsném sousedství dvě trhové osady, každá s náměstím. Obě náměstí spojila dnešní Prostřední ulice a symbolicky uprostřed ní byla v roce 1296 vybrána parcela pro stavbu radnice. (Čoupek, 1981, s. 9 - 11)

Původní posláním město bylo strategicko-vojenské. Proto muselo být město opevněno. První opevnění bylo dřevěné a tvořil ho val s palisádou. V polovině 14. Století započala stavba

kamenných hradeb kolem města. Během staletí se opevnění vyvíjelo a úplně dokončeno bylo až v druhé polovině 17. století.

V letech 1348 – 1860 bylo město sídlem krajského úřadu a sídlem velitele hradištské pevnosti. 1787 byl v Hradišti zřízen magistrát, který plnil funkce kriminálního soudu pro celý kraj. V roce 1848 bylo ve městě zřízeno okresní hejtmanství, k němuž náležely soudní okresy Uherské Hradiště, Uherský Ostroh a Napajedla. Město bylo sídlem i okresního soudu, berního a finančního úřadu. (Čoupek, 1981, s. 9 - 11)

V 90. letech 19. století byla postavena řada významných budov, např. justiční palác, nová radnice, náměstí F. Palackého. V prvním desetiletí 20. století byla stavební činnost zaměřena na výstavbu průmyslových podniků a dostavbu započatých celků. Příznivý vývoj přerušila až 1. světová válka. (Čoupek, 1981, s. 9 - 11)

Ráz města se podstatně změnil během první republiky, vyrostly budovy nemocnice, areál budov kasáren, finanční úřady, budova nádraží, přístavba muzea a lázní čímž se město rozrostlo za obvod bývalých hradeb směrem k sousedním obcím až ke Starému Městu, Kunovicím, Mařaticím, Sadům nebo Jarošovu. (Město Uherské Hradiště, 2010c)

Po roce 1945 nastala nová fáze budování Uherského Hradiště jako socialistického města. Vzrostl nejen počet obyvatel, ale město se zvětšovalo i slučováním se sousedními obcemi. Již v roce 1919 se sloučila s Hradištěm tamní židovská obec. V roce 1943 byly k městu připojeny Mařatice a Sady, které se po roce 1945 odloučily, v roce 1949 byly znovu spojeny, ale v roce 1954 byly opět připojeny spolu s Kunovicemi a Starým městem. Kunovice a Staré Město se v roce 1960 osamostatnily, avšak v roce 1971 byly znovu spolu s Jarošovem k Hradišti připojeny. (Město Uherské Hradiště, 2010c)

Po druhé světové válce bylo v Uherském Hradišti vybudováno několik průmyslových zón. Mezi největší patřily společnosti MESIT a LET. Největší populační nárůst nastal v letech 1970 – 1980, kdyby byly ve městě vybudovány panelové sídliště (Pod Svahy I, Pod Svahy II a Na Rybníku). Další panelové sídliště byly postaveny až po roce 1989, byly to sídliště Východ a sídliště Štěpnice. Tyto sídliště byly postaveny v okrajových částech města a došlo tak k suburbanizaci. V tomto období také došlo k rozvoji maloobchodní sítě. V současnosti dochází k rozvoji průmyslově-administrativních zón na okraji města, především v Mařaticích a Jarošově.

5.2 Přírodní podmínky

Uherské Hradiště se nachází v severní části Dolnomoravského úvalu, v jeho údolní rovinnaté nivě. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 150 – 200 metrů, tudíž se jedná o nížinu. Dolnomoravský úval patří k nejteplejším oblastem České republiky. Od severovýchodu k jihozápadu protékám městem řeka Morava. Jejím typickým znakem je velké množství mrtvých ramen. Do řeky ústí na severozápadě Baťův plavební kanál. (Šára, 2013 a Čoupek 1981, s. 25)

Na území města zasahuje na východě Vizovická pahorkatina se svými četnými výběžky. Výběžky Rovniny a Rochus dosahují nad Uherským Hradištěm výšky 336 a 305 m. Hluckou pahorkatinu, která je předhůřím Bílých Karpat, odděluje od Vizovické vrchoviny říčka Olšava. Na západě se chřibská pahorkatina Kamenská mírně svažuje do údolí řeky Moravy. Tato část území patří do mírně zvlněné Buchlovské pahorkatiny. (Čoupek, 1981, s. 25)

Hlavním typem půd na Uherskohradištsku jsou mladé půdy vázané na nivy větších řek, tzv. fluvizemě. Tento typ půdy se vyvinul z povodňových sedimentů. Na poříčních terasách jsou hnědozemě na spraších a černice, kvalitní půdy z původních nivních uloženin. Složení půd zde vytváří příhodné podmínky pro zemědělství. (Město Uherské Hradiště, 2010e)

6 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Socioekonomická analýza se bude zabývat obyvatelstvem, infrastrukturou, trhem práce, kulturou, cestovním ruchem a životním prostředím.

6.1 Obyvatelstvo

Do obyvatelstva patří počet obyvatel, věkové složení obyvatelstva a pohyb obyvatelstva.

6.1.1 Počet obyvatel

Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 – 2014 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2014
Počet obyvatel	5659	7232	7232	8925	9451	10051	10554	13402	15616	19427	25015	26765	26876	25818	25156

Při posledním sčítání lidu, z roku 2011, bylo na území města Uherské Hradiště evidováno 25 818 obyvatel. Tento počet se však k 1. 1. 2014 snížil na současných 25 156 obyvatel. Ve městě nyní žije 11 914 mužů a 13 242 žen.

První sčítání lidu proběhlo v Uherském Hradišti roku 1869, kdy byl počet obyvatel 5659. Z tabulky (Tab. 2) je patrný rychlý růst populace až do roku 1921, kdy se růst zpomalil. V letech 1921 – 1930 se počet obyvatel zvýšil jen nepatrně. Ve čtyřicátých letech se sčítání lidu v důsledku 2. světové války neprovádělo.

Od posledního sčítání lidu z roku 1930 vzrostl do roku 1950 počet obyvatel o 27% na 13 402. Stalo se tak díky výstavbě několika průmyslových zón v okolí Uherského Hradiště. Byly to především společnost MESIT a LET.

Největší populační růst však nastal během let 1970 – 1980, kdy se počet Uherského Hradiště zvýšil o 5598, což je nárůst o 28%. V tomto období byly v Uherském Hradišti vybudovány panelová sídliště (Pod Svahy I, Pod Svahy II, Na Rybníku a Mojmir II – Štěpnice).

V následujícím období se populační růst zpomalil. Populační křivka Uherského Hradiště mírně rostla až do roku 2001, poté začala mírně klesat. Od roku 2001 do roku 2011 se počet obyvatel snížil o 4%. Tendence snižování počtu obyvatel pokračuje nadále. K 1. 1. 2014 je počet obyvatel Uherského Hradiště 25 156, což je pokles o 3% oproti roku 2011.

Jev snižování počtu obyvatel zatím není nijak závažný, ale v budoucnu může vést k závažnějším problémům.

6.1.2 Věková struktura obyvatelstva

Především díky vysokým migračním přírůstkům byla věková struktura obyvatel Uherského Hradiště příznivě formována. Jak je patrné z tabulky (Tab. 4) počet obyvatel v předproduktivním věku mírně roste, což je povzbuzující pro další roky. Ovšem při porovnání s rokem 2000 je v roce 2012 o 26% nižší. Naopak obyvatel v produktivním věku tj. 15 – 65 let ubývá. Za poslední 4 roky se tento počet snížil o téměř 4% a v porovnání s rokem 2012 je počet obyvatel v produktivním věku nižší dokonce o 10%. Počet obyvatel v poproduktivním věku oproti tomu neustále roste. Meziroční nárůst mezi roky 2010 a 2012 je o téměř 11%. Je to především díky tomu, že početně silné generace se z produktivního věku přesouvají do postproduktivního věku. Dále je to díky snížení úmrtnosti ve vyšším věku a snižující se porodnosti.

V porovnání s průměrem v okrese Uherské Hradiště, Zlínským krajem i celou Českou republikou má město Uherské Hradiště nejnižší podíl obyvatel v dětském věku. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem je to o téměř 2%. Naopak v produktivním věku vykazuje město Uherské Hradiště nadprůměrné hodnoty. Podíl obyvatel v této věkové skupině je 2,55% vyšší než v celé České republice a dokonce o 2,85% vyšší než v uherskohradištském okrese. V postproduktivním věku je podíl obyvatel Uherského Hradiště podprůměrný.

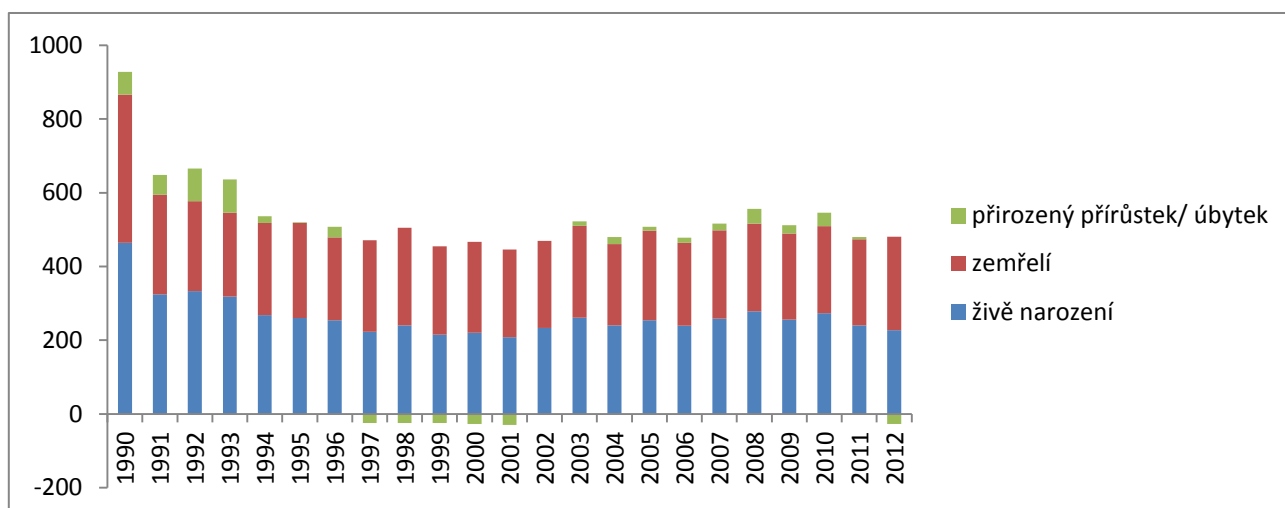
Tab. 3 Podíl (%) věkového složení obyvatelstva Uherského Hradiště v letech 2000 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)

	2000	2005	2010	2012
0-14	16,5	13,0	11,7	12,1
15-65	71,0	69,2	66,4	63,8
65 +	12,5	14,2	15,7	17,4

Tab. 4 Podíl obyvatel (%) v základních věkových skupinách k 31. 12. 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)

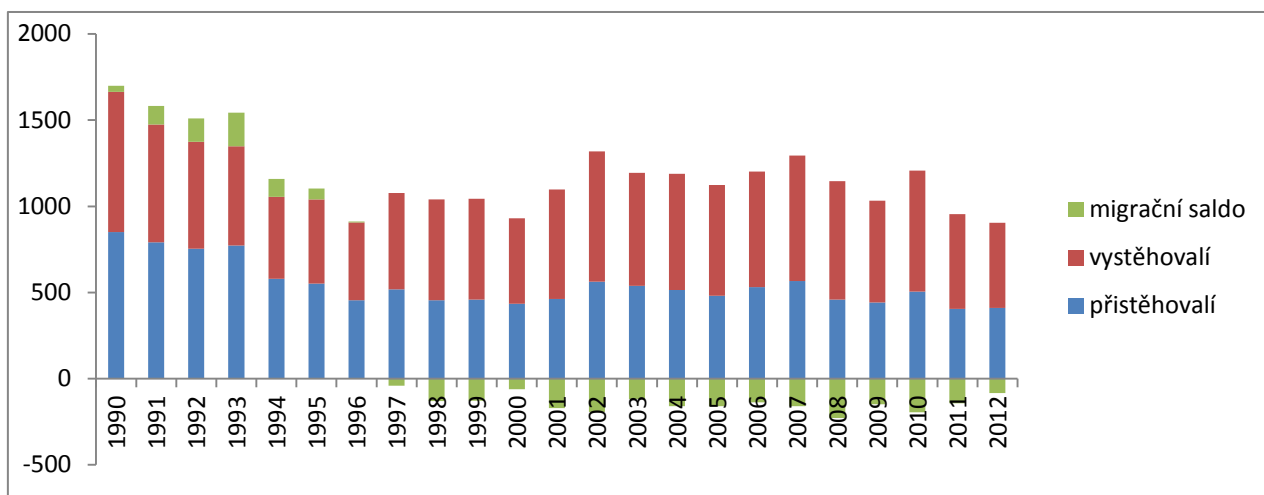
území	0 - 14	15 - 64	65 +
město Uherské Hradiště	12,7	69,9	17,4
okres Uherské Hradiště	13,7	67,05	19,15
Zlínský kraj	13,95	67,15	18,9
Česká republika	14,5	67,35	18,15

6.1.3 Pohyb obyvatelstva

Obrázek 5 Přirozený přírůstek v letech 1990 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)

Z grafu (Obrázek. 7) je vidět, že přirozený přírůstek ve městě se snižuje. Největší přirozený přírůstek byl v Uherském Hradišti v letech 1992 a 1993 a to 89 a 90 osob. Od roku 1994 přirozený přírůstek klesá, až se v roce 1997 dostává pod zápornou hranici. Záporný přirozený přírůstek byl ve městě po dobu šesti let. Poté od roku 2003 byl přírůstek opět kladný. V roce 2012 byl, poprvé po deseti letech, přirozený přírůstek záporný. Je to především díky tomu, že silné ročníky 70. a 80. let mají již dospělé děti. Vlivem současného trendu odkládání rodičovství se další děti nerodí.

Obrázek 6 Migrační saldo v letech 1990 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)

V letech 1990 – 1993 migrační saldo rostlo. Největší přírůstek byl v roce 1993 a to 195 osob. Od roku 1993 migrační saldo klesá, až se roce 1997 dostává do záporných hodnot. V záporných hodnotách se nachází až do dnešních dob. Největší rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými obyvateli byl v roce 2008, kde migrační saldo bylo 228 obyvatel. V roce 2012 se do města přistěhovalo 410 lidí, což je o 4 více než minulém roce. I přes tuto skutečnost zůstává migrační saldo nadále záporné. Může to být kvůli neustále se zdražujícím cenám služeb, rostoucí ceně nájemného a málo pracovních příležitostí.

6.2 Infrastruktura

Infrastruktura je množina propojených strukturálních prvků, které poté udržují strukturu pohromadě. V této práci bude infrastruktura rozdělena na občanskou a technickou vybavenost.

6.2.1 Občanská vybavenost

K občanské vybavenosti patří doprava, školství, zdravotnictví a sport.

6.2.1.1 Doprava

Uherským Hradiště prochází řada důležitých silnic a železnic, což je pro město velmi výhodné.

A. Silniční doprava

Město leží na křižovatce několika silnic I. třídy. K nejvýznamnějším silnicím patří silnice I/55, která spojuje Olomouc, Uherské Hradiště a Břeclav, kde se napojuje na dálnici D2. Další důležitou křižovatkou je silnice I/50, která navazuje na dálnici D1

a pokračuje přes Uherský Brod až na Slovensko. I přes vybudování východozápadního obchvatu na silnici I/50, nedošlo k výrazné redukci dopravy v centru města, především na třídě Maršála Malinovského a Velehradské. K dalším nadměrně používaným trasám patří silnice druhé třídy II/497, která spojuje Uherské Hradiště a Zlín. (Město Uherské Hradiště, 2010b)

B. Železniční doprava

Přímo v Uherském Hradišti se nenachází velký železniční uzel. Ovšem sousední Staré Město křížuje mezinárodní železniční koridor. Železniční trať č. 330 Přerov – Staré Město – Břeclav, je součástí tzv. II. železničního koridoru Českých drah. Další mezinárodní tratí je trať č. 340 Brno – Kunovice – Brumov – Bylnice, odkud poté pokračuje na Slovensko. (Město Uherské Hradiště, 2010b)

C. Městská hromadná doprava

Městskou hromadnou dopravu na území Uherského Hradiště a jeho aglomeraci zajišťuje ČSAD Uherské Hradiště a. s. V současnosti má společnost dva závody, jeden v Uherském Hradišti a druhý v Uherském Brodě. Dalšími dopravci jsou např. ČSAD Vsetín a. s., ČSAD Hodonín a. s., ČSAD Žilina a. s., SAD Prievidza a. s.

Přímo v Uherském Hradišti se nachází sedm dopravních linek MHD, které spojují všechny části města. ČSAD Uherské Hradiště zajišťuje dopravní obslužnost po celém okrese Uherské Hradiště i linky do krajského města Zlína.

V PŘÍLOZE (P I) je mapa MHD Uherské Hradiště. (Společnost pro veřejnou dopravu, 2011)

D. Letecká doprava

V těsné blízkosti Uherského Hradiště, v Kunovicích, se nachází veřejné mezinárodní letiště. Toto letiště je hlavním letišťem Zlínského kraje. Díky dvoukilometrové betonové vzletové a přistávací dráze a radionavigačnímu systému umožňuje provoz všech typů dopravních letadel. Letiště Kunovice dále nabízí vyhlídkové lety, skoky padákem a další letecké sporty. (Město Uherské Hradiště, 2010b)

E. Cyklistická doprava

Uherskohradištsko má velmi dobré podmínky pro cyklistickou dopravu. Je to díky poloze v rovinném území podél řeky Moravy. Výchozím bodem pro cyklisty jsou Uherské Hradiště a Uherský Brod. Cyklotrasy jsou vedeny do okolních obcí. K nejpoužívanějším patří stezky: Mařatice – Jarošov, cyklostezka Velehradská

a trasa vedoucí Kunovským lesem. Tyto tři stezky byly realizovány za finanční podpory Státního fondu dopravní infrastruktury. (Město Uherské Hradiště, 2010b)

F. Lodní doprava

Městem protéká řeka Morava a Bařův kanál. V současnosti je nejvíce využíván Bařův kanál a to především pro turistické účely. Pro dopravní přepravu se dnes již nevyužívá. Kanál začíná v Otrokovicích a pokračuje přes Staré Město až do Sudoměřic. Celková délka je 60 km. (Město Uherské Hradiště, 2010b)

6.2.1.2 Školství

V Uherském Hradišti se nacházejí všechny stupně vzdělávání od mateřských škol až po vysokoškolské vzdělání. Tyto školy pokrývají potřeby města i širokého okolí.

A. Předškolní vzdělávání

Ve městě se nachází celkem 13 mateřských škol, z čehož je 9 součástí jedné příspěvkové organizace MŠ Svatováclavská 943. Další 2 jsou od roku 2003 součástí základních škol. A poslední dvě jsou soukromé mateřské školy. (Město Uherské Hradiště, 2010h)

B. Základní školství

Uherské Hradiště je zřizovatelem celkem 6 základních škol – příspěvkových organizací, z toho jsou 4 úplné a 2 neúplné. Nachází se zde i 2 speciální školy, které poskytují zvláštní výchovné a vzdělávací metody pro žáky mentálně, smyslově či tělesně postižené. Uherské Hradiště nabízí také základní uměleckou školu, kde poskytuje základní vzdělání v různých uměleckých oborech. Základní umělecká škola pracuje s dětmi v mimoškolní dobu a nabízí tak příjemné využití volného času. V neposlední řadě se zde nachází i plavecká škola. (Město Uherské Hradiště, 2010h)

C. Střední vzdělávání

Centrum uherskohradištského středního vzdělávání je městská aglomerace Kunovice – Uherské Hradiště – Staré Město. Nachází se zde celkem 12 střední škol, středních odborných škol a středních odborných učilišť. Z toho se 10 nachází přímo v Uherském Hradišti a po jedné v Kunovicích (Střední odborné učiliště letecké s. r. o.) a Starém Městě (Střední odborná škola a gymnázium Staré Město). Tyto školy nabízejí opravdu širokou škálu učnov-

ských i maturitních studijních oborů. Uherské Hradiště nabízí také nástavbové studium. (Město Uherské Hradiště, 2010h)

D. Vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání

V roce 2006 se Uherské Hradiště přidalo k univerzitním městům. Bylo otevřeno Regionální vzdělávací centrum – vysokoškolský areál a Centrum celoživotního vzdělávání. Uživatelem tohoto areálu je především Univerzita Tomáše Bati s fakultou logistiky a krizového řízení, fakultou technologickou a fakultou multimediální komunikací. Dále zde působí Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. V neposlední řadě je zde Centrum celoživotního vzdělávání pod záštitou Univerzity Palackého v Olomouci. (Město Uherské Hradiště, 2010h)

6.2.1.3 Zdravotnictví

V Uherském Hradišti se nachází středně velká nemocnice s poliklinikou. V roce 2005 byla nemocnice transformována na akciovou společnost. Nemocnice obyvatelům poskytuje lůžkovou, ambulantní a pohotovostní služby. Ve správě nemocnice je 28 oddělení a pracuje tam přibližně 1200 zaměstnanců, z toho je 150 lékařů a 490 zdravotních sester. Během roku 2012 bylo v nemocnici ambulantně ošetřeno asi 360 tisíc pacientů, přes 29 tisíc pacientů bylo hospitalizováno a narodilo se 1118 dětí. V posledních letech prošla nemocnice celou řadou rekonstrukcí budov a modernizací oddělení, např. byla zbudována nová porodnice, dětské oddělení a zakoupena magnetická rezonance. Ke konci roku 2014 by měla být dokončena stavba Centrálního objektu Uherskohradišťské nemocnice. V nové budově se budou nacházet multioborové jednotky intenzivní péče, anesteziologicko resuscitační lůžka, operační sály a chirurgické lůžkové jednotky. (Výroční zpráva uherskohradišťské nemocnice, 2012 a Uherskohradišťská nemocnice, 2014)

Ve městě ordinuje 15 praktických lékařů pro dospělé a 7 lékařů pro děti a mládež. I přesto, že má Uherské Hradiště jen 25 tisíc obyvatel, nachází se zde 26 stomatologů. Dále ve městě ordinuje 5 gynekologů a přes 20 jinak specializovaných lékařů.

Na území města se nachází 2 pečovatelské domy, centrum osobní asistence, 4 zařízení pro sociální poradenství, 3 centra denních služeb, denní stacionář, 4 chráněné dílny a 2 azylové domy. Dále je zde domov pro seniory, který má kapacitu 160 lůžek, a Dětský domov. (Město Uherské Hradiště, 2010f)

6.2.1.4 Sport

Ve městě se nachází celá řada zařízení pro sport a rekreační aktivity. Město provozuje a vlastní tzv. Městský sportovní a rekreační areál. Součástí sportovního areálu je i Městský fotbalový stadion, které v letech 2001 – 2004 prošel rozsáhlou rekonstrukcí. V současnosti nese stadion jméno Městský fotbalový stadion Miroslava Valenty seniora. Moderní sportovní stánek má certifikaci UEFA. První fotbalovou ligu zde hraje klub 1. FC Slovácko. Na konci roku 2010 byl otevřen aquapark, který vznikl rozsáhlou rekonstrukcí stávajícího plaveckého bazénu. Aquapark je rozdělen do čtyř zón. První zóna je určena pro kondiční a výukové plavání, ve druhé zóně jsou různé vodní atrakce (2 tobogány, divoká řeka, vodní chrliče, 2 whirlpools a dětské brouzdaliště), třetí zóna je určena pro relaxaci. Nachází se tam wellness centrum a konečně čtvrtá zóna patří letnímu aquaparku. Další části městského areálu jsou atletický stadion, volejbalový areál, sportovní hala s šermířským sálem, squashem, posilovnou a fitness centrem, a zimní stadion. Ten prošel v roce 2012 nákladnou a rozsáhlou rekonstrukcí. Ve městě se dále nachází celá řada standardně i nadstandardně vybavené tenisové haly a kurty, fitness center a dalších sportovních zařízení pro squash, aerobic a bossa body. V Jarošově je lyžařský svah s umělým povrchem. Dále je v Uherském Hradišti jízdárna a stáj Inpost Mařatice. Pokud jde o sportovní organizace a tělovýchovné jednoty, tak jich na území města působí značné množství. (Město Uherské Hradiště, 2010g)

6.2.2 Technická vybavenost

K technické vybavenosti patří vodní hospodářství, elektřina, plyn, kanalizace a čištění odpadních vod a centrální zásobování teplem.

6.2.2.1 Elektřina

Město a okolí zásobuje elektřinou nadřazená transformovna 110/22 kV v Uherském Hradišti – Rybárnách. Na energetický systém je napojena dvěma vedeními z uzlové rozvodny 400/100 kV Otrokovice. Rozvod elektrické energie ve městě zajišťují rozvodny VN 22kV a dvě rozvodny 22kV – Uherské Hradiště (UHD 9) a Mařatice. Rozvodna UHD 9 nezásobuje pouze město, ale i okolí. Oproti tomu rozvodna Mařatice slouží pouze městu a byla vybudována z důvodu velké bytové výstavby sídliště „Východ“. Díky podnikatelských transformoven je zajištěna distribuce elektrické energie spotřebitelům. Naprostá většina

trafostanic je v dobrém stavu. Veřejné osvětlení ve městě je řešeno kabelovým rozvodem, navazujícím na napájecí body. (Město Uherské Hradiště, 2010i)

6.2.2.2 Vodní hospodářství

Všechny městské části Uherského Hradiště jsou zásobovány pitnou vodou ze skupinového vodovodu č. 1 – Uherské Hradiště – Hluk – Uherský Brod – Bojkovice. Kromě Míkovic a Vése je zásobovací systém vzájemně propojen. Z většiny je veřejný vodovod v majetku a správě Slováckých vodáren a kanalizací Uherské Hradiště a. s. Město je napájeno ze tří vodovodních zdrojů: zdroj Salaš, prameniště Ostrožská Nová Ves a prameniště Kněžpole. Prameniště a úpravny vody mají dostatečnou kapacitu. Rozvodná síť pokrývá celé zastavěné území města. V oblastech navržené a realizované výstavby se bude síť postupně doplňovat. (Město Uherské Hradiště, 2010i)

6.2.2.3 Kanalizace a čištění odpadních vod

Celý intavilán Uherského Hradiště je pokryt kanalizační sítí. Dešťová a odpadní voda jsou sváděny do kamenové stoky A, která ústí do městské ČOV a je odlehčována do Moravy. Míkovice a Vésy mají samostatný systém, který ústí do ČOV Vésy a je odlehčován do Olšavy. Odpadní vody bytového a průmyslového fondu jsou čištěny ve dvou čistírnách odpadních vod. Jdou to ČOV Vésy a ČOV Uherské Hradiště. (Město Uherské Hradiště, 2010i)

6.2.2.4 Centrální zásobování teplem

V letech 2000 a 2001 byla provedena zásadní rekonstrukce a modernizace městské tepelné soustavy. Rekonstrukce spočívala ve výměně stávajícího parního rozvodu za horkovodní, rekonstrukci centrálního zdroje a propojení původně tří dílčích soustav v jeden systém. (Město Uherské Hradiště, 2010i)

6.2.2.5 Plyn

Jako celou Českou republiku i Uherském Hradiště zásobuje plynem, pomocí systému tranzitních plynovodů, společnost TRANSGAS, s. p. Praha. Plyn je do města přiváděn pomocí dálkovodu z jižní Moravy vysokotlakým plynovodem procházejícím východně od města, plynovodem Moravský Písek – Otrokovice a vysokotlakým plynovodem Uherské Hradiště – Otrokovice. (Město Uherské Hradiště, 2010i)

6.3 Trh práce

Pro okolní obce je Uherské Hradiště centrem pracovních příležitostí. Míra nezaměstnanosti ve městě byla na konci roku 2013 9,36%, což je o 1,68% víc než je republikový průměr. Od roku 2008 do roku 2010 nezaměstnanost rostla. Bylo to především díky ekonomické krizi. Podniky na Uherskohradištsku omezily nebo úplně přerušily provoz (TON, Slovač, Letecké závody, pobočka OP Prostějov nebo Slezan Frýdek – Místek). V letech 2011 a 2011 mírně klesla, ale v roce 2013 opět překonala 9% hranici.

Tab. 5 Míra nezaměstnanosti v letech 2008 – 2013 (Veřejná databáze, 2013, vlastní zpracování)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
město Uherské Hradiště	5,57	9,08	9,50	8,14	8,10	9,36
okres Uherské Hradiště	3,72	6,11	6,97	6,60	6,56	7,38
Zlínský kraj	4,09	6,69	7,65	6,97	6,95	7,94
Česká republika	4,11	6,10	6,96	6,70	6,76	7,68

Od roku 1991 zaznamenalo Uherské Hradiště výraznou změnu ve skladbě odvětvové struktury. Jak je patrné z tabulky (Tab. 6) nejvíce obyvatel pracuje v průmyslu a to i přes to, že od roku 1991 zaznamenal průmysl největší úbytek zaměstnanců. Další zásadní úbytek pocítil primární sektor. Počet zaměstnanců v zemědělství, lesnictví či těžbě klesl za 20 let o 4%. Nejvíce osob pracuje v terciéru, a to téměř 55%. Projevuje se tak celosvětový trend zaměstnanosti ve službách a obchodu.

Tab. 6 Odvětvová struktura ekonomicky aktivních obyvatel (%) v letech 1991 – 2011 (ČSÚ, 2014, vlastní zpracování)

	1991	2001	2011
Zemědělství, lesnictví, vodní hosp, těžba	6,3	1,6	2,5
Průmysl	44,6	33	35
Stavebnictví	8	8	8
Doprava a spoje	4,7	5,4	5
Obchod a jiné činnosti výrobní povahy	8,2	10,4	10,3
Bytové hosp., služby pro podniky, pohostinství	3,6	8	6,2
Sociální činnost, školství, zdravotnictví	15,9	20,7	18,5
Peněžnictví, pojišťovnictví, soudnictví	0,8	2,1	2,5
Ostatní veřejné a osobní služby	7,9	10,8	12

Největší zaměstnavatelé na Uherskohradištsku:

K největším zaměstnavatelům, v oblasti průmyslu, patří společnost AVX Czech Republic, která je zaměřena na výrobu elektrických součástek. Sídlo společnosti je v USA a Česká republika je jednou ze zemí, kde má pobočku. Další velkým zaměstnavatelem, v oblasti průmyslu, je HAMÉ Babice, a. s., která má sedm výrobních závodů v České republice a dva v zahraničí. Nejvíce osob v oblasti stavebnictví zaměstnává společnost Tradix, a. s. Největším zaměstnavatelem v dopravě je ČSAD Uherské Hradiště a nejvíce osob ve veřejných službách Povodí Moravy, s. p.

Tab. 7 Největší zaměstnavatelé v Uherském Hradišti (Město Uherské Hradiště, 2014, vlastní zpracování)

společnost	oblast podnikání	počet zaměstnanců
AVX Czech Republic, s. r. o.	výroba elektrických součástek	3372
HAMÉ Babice, a. s.	Potravinářství	2350
Uherskohradištská nemocnice, a.s.	Nemocnice	1200
MESIT holding, a.s.	elektrotechnický průmysl, kovovýroba, slévárství	963
CZECH AIRCRAFT WORKS, s. r. o.	letecký průmysl	930
Forschnes, s. r. o.	výroba elektromechanických součástek, přesné strojírenství a kabelové systémy	500-999
SYNOT W, a. s.	loterijní průmysl	700
Povodí Moravy, s. p.	správa povodí	500
ČSAD Uherské Hradiště, a. s.	Doprava	250-500
Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	provozování vodovodů a úprava pitných vod	250-500
COLORLAK, a. s.	nátěrové hmoty	260
KOVOSTEEL, s. r. o.	Výkup železa a barevných kovů, prodej hutního materiálu, nakládání s odpadem.	232
EVEKTOR – AEROTECHNIK, a. s.	letecký průmysl	220
TRADIX UH, a. s.	stavební materiál	98

6.4 Životní prostředí

Kapitola životní prostředí se bude zabývat čistotou vody a ovzduší. Dále se pak bude věnovat zeleni na území města Uherské Hradiště.

6.4.1 Voda

Páteřním tokem na území Uherského Hradiště je řeka Morava se svými četnými slepými rameny. Tok Moravy je v současné době regulovaný a koryto řeky je upraveno po celé délce řešeného území. Je to tak i díky ničivým povodním, které zasáhly Uherské Hradiště roku 1997. Průměrný průtok Moravy je 55 m³/s. V minulosti byla Morava splavná částečně svým korytem a částečně kanálem, dnes známým jako Baťův kanál. Dovážel se po ní především lignit a suroviny pro firmu Baťa. (Město Uherské Hradiště, 2010l)

Dalším nezanedbatelným tokem je říčka Olšava, které se vlévá do Moravy u obce Kostelany nad Moravou. Její tok je rovněž jako tok Moravy regulovaný v celé délce řešeného území. Pouze v krátkém úseku v katastrálním území Míkovice zůstal tok Olšavy neregulovaný a zachoval se tak původní přirozený ráz řeky. Tato oblast byla vyhlášena jako přírodní památka Olšava. (Město Uherské Hradiště, 2010)

Ostatní vodní toky, které se na území nacházejí, jsou malé a vodohospodářsky nevýznamné. (Město Uherské Hradiště, 2010)

6.4.2 Ověduší

Již na konci minulého století hygienická služba zaznamenala velké snížení znečištění ovzduší ve městě. V současnosti se již vůbec neregistruje jakékoliv překračování přípustných denních limitů u monitorovaných škodlivin (oxid siřičitý a oxidy dusíku).

V roce 2005 byla u hlavní křižovatky na ulici Maršála Malinovského nainstalována imisní monitorovací stanice. Tato stanice ukazuje aktuální hodnoty měřených látek.

Emise motorových vozidel obsahují spoustu škodlivých látek, jako jsou na příklad: oxid uhelnatý, oxidy dusíku, různé uhlovodíky, olovo, aldehydy a ketony. Proto zůstává největším znečišťovatelem na území města silniční doprava. (Město Uherské Hradiště, 2010)

6.4.3 Zeleně

Zeleně je nedílnou součástí životního prostředí i života člověka. Především na území měst zaujímá zeleně nezastupitelné místo a to především v začlenění města do okolní krajiny. Další úlohou zeleně je vytvoření mikroklimatu uvnitř města. (Město Uherské Hradiště, 2010)

Parky, veřejná prostranství, uliční zeleně představují plochy veřejné zeleně v urbanizovaných územích.

Nejvýznamnější veřejná zeleně v Uherském Hradišti

- Smetanovy sady – zaujímají rozlohu 4,5 ha a jsou tak největším parkem na území Uherského Hradiště
- Bastion – nachází se přímo v centrální části města a zaujímá plochu 1 ha
- Park u obchodní akademie – také se nachází v centru města, plocha parku je 1 ha
- Lokalita Rochůs – tato lokalita o výměře cca 70 ha má biologický potenciál. V oblasti Rochůsu se vyskytuje celá řada vzácných rostlin a živočichů, např. motýl

bourovec trnkový. Celkově se jedná o velmi atraktivní území s nádherným výhledem na okolí, na město a na pohoří Chřibů. (Město Uherské Hradiště, 2010l a Park Rochus, 2011)

6.5 Kultura a cestovní ruch

Podkapitola kultura se bude věnovat kulturním akcím pořádaným v Uherském Hradišti. Dále pak zmíní významné kulturní instituce na území města. Cestovní ruch se bude týkat začlenění Uherského Hradiště do turistické oblasti a také zmíní turisticky zajímavé památky v dané oblasti.

6.5.1 Kultura

V porovnání s městy podobného významu a velikosti vysoce převyšuje pestrost kulturního života a četnost pořádání kulturních akcí průměr. Ve městě se každý měsíc koná množství akcí – výstavy, koncerty, plesy, divadelní představení, folklorní akce, karnevaly, módní přehlídky, konference, taneční programy, přednášky, soutěže a různé sportovní akce. K nejvýznamnějším kulturním akcím patří **Slovácké slavnosti vína a otevřených památek**, které se konají vždy druhý víkend v září. Jedná se o ryze nekomerční přehlídku kulturního dědictví regionu, na kterou dohlíží Klub kultury Uherské Hradiště. Každoročně se slavností účastní mikroregiony Staroměstsko, Ostrožsko, Východní Slovácko, Dolní Poolšaví, Za Moravú, Bílé Karpaty a Buchlov. Během akce, které se účastní 65 měst a obcí z okolí Uherského Hradiště, se představí řady folklorních souborů, cimbálových muzik a dechových kapel. Společně s ochutnávkou regionálních specialit, vína a burčáku vytvářejí slavnosti vína nezapomenutelný zážitek. Další významnou kulturní akcí je Letní filmová škola. Během čtyřiceti let svého konání si Letní filmová škola získala mezinárodní věhlas. Ve správě města jsou čtyři kulturní instituce – Městská kina, Klub kultury, Slovácké divadlo a Knihovna Bedřich Beneše Buchlovana. Velmi ojedinělá je i existence celé řady uměleckých souborů, které jsou známy po celé republice. Jsou to např. Hradišťan, Kunovjan či Dolina. Nejen ve městě a jeho okolí je velmi populární Slovácké divadlo. Divadlo má velmi atraktivní repertoár a slaví úspěchy nejen u diváků, ale dostalo se mu i celá řada ocenění v celorepublikových přehlídkách. Slovácké divadlo není jedinou divadelní scénou ve městě. Nachází se zde i soukromé Hoffmanovo divadlo. Rekonstrukce Reduty umožňuje konat ve větší míře koncerty vážné hudby. Na kulturním dění se ve městě aktivně podílí velký počet obyvatel města, což je velmi cenné. Díky kvalitní výchově mládeže má město

dobré vyhlídky do budoucnosti. (Město Uherské Hradiště, 2010d a Slavnosti vína a otevřených památek, 2013)

Seznam nejdůležitějších kulturních akcí pořádaných v Uherském Hradišti se nachází v PŘÍLOZE (Příloha III).

6.5.2 Cestovní ruch

Podle rajonizace cestovního ruchu patří Uherské Hradiště do přirozené turistické oblasti Uherskohradištsko, které leží v turistickém regionu Slovácko a to se nachází v turistickém marketingovém regionu jižní Morava. Slovácko má podobnou geografickou stavbu, historické kořeny a folklórní tradici. Uherské Hradiště patří k nejvýznamnějším centrům Slovácka. Centrum města bylo prohlášeno památkovou zónou s řadou historicky cenných objektů. Uherské Hradiště bylo vyhlášeno historickým městem roku 2011. V okolí města se nachází několik historických objektů nadregionálního významu. K dalším zajímavostem patří kulturní dědictví, tradiční řemesla a výrobky, lidové zvyky a v neposlední řadě vinařství. (Město Uherské Hradiště, 2010a)

Industriální rámec rozvoje cestovního ruchu na Uherskohradištsku tvoří celostátní Koncepte cestovního ruchu, kterou pořídilo Ministerstvo pro místní rozvoj a Strategie rozvoje šetrného cestovního ruchu regionu Slovácko, kterou zpracovalo Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu – Region Slovácko. (Město Uherské Hradiště, 2010a)

Neméně důležité střediska cestovního ruchu na Uherskohradištsku jsou přilehlá města Staré Město, kde jsou významné archeologické vykopávky, Kunovice se svým leteckým muzeem a dále obce Buchlovice s Lázněmi Leopoldov, Velehrad, kde je poutní Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje a v neposlední řadě Ostrožská Nová Ves a její Sirmaté lázně. Pro aktivní trávení volného času nabízí město atletický a fotbalový stadion, dvě kryté tenisové haly, několik venkovních kurtů, nový aquapark s letním koupalištěm i zimní stadion. V současnosti je na vzestupu cykloturistika. Slovácko protíná několik dálkových cyklotras – Moravská stezka z Olomouce podél Moravy až do Lednicko-valtického areálu, dálková trasa z Brna do Vídně a celá řada moravských vinařských stezek. (Město Uherské Hradiště, 2010a)

Ubytovací kapacity ve městě poskytují převážně hotely střední a nižší kategorie, penziony a ubytovny. Výjimkou je čtyřhvězdičkový hotel Slunce na Masarykově náměstí. Seznam

všech ubytovacích kapacit se nachází v PŘÍLOZE PII. (*Městské informační centrum Uherské Hradiště, 2014*)

Kulturně historické památky ve městě a okolí:

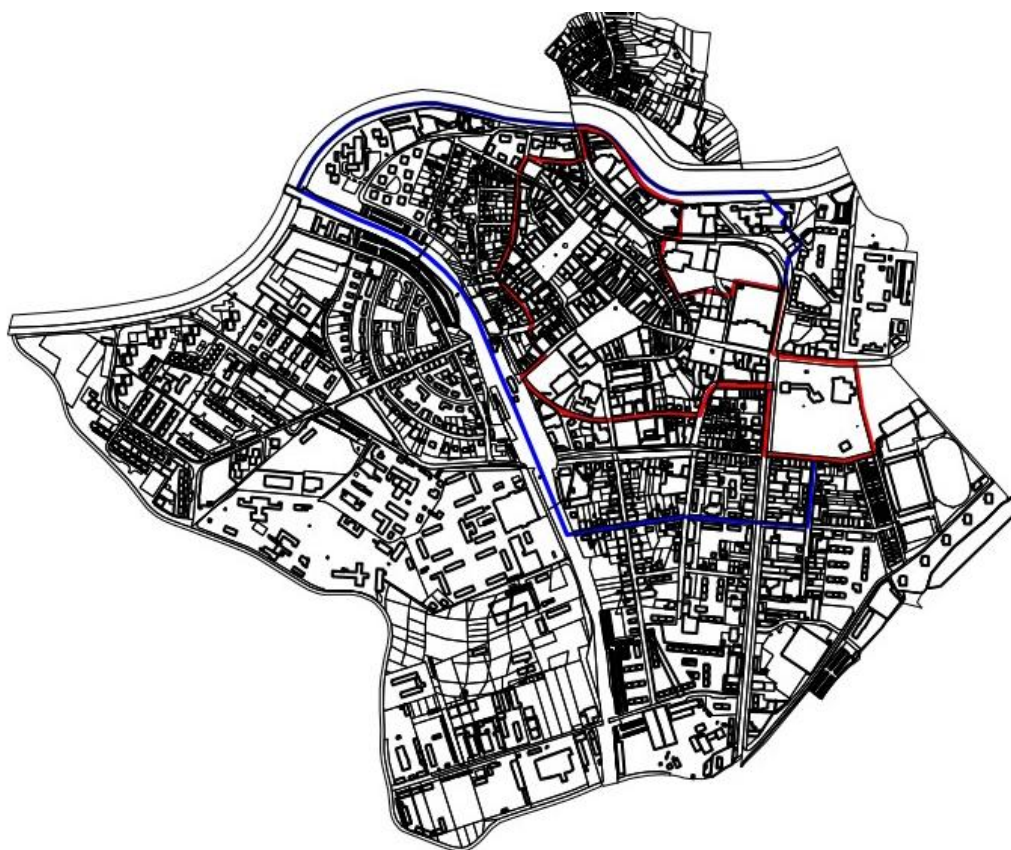
- Turistický okruh městskou památkovou zónou
- Slovácké muzeum
- Galerie Slováckého muzea
- Lidová architektura, folklór a vinařství
- Národní kulturní památka v Sadech
- Velehrad
- Hrad Buchlov
- Zámek Buchlovice
- Památník Velké Moravy ve Starém Městě
- Letecké muzeum v Kunovicích
- Baťův kanál
- Lázně Ostrožská Nová Ves (Město Uherské Hradiště, 2010a)

7 CHARAKTERISTIKA A REVITALIZACE VNITŘNÍCH ČÁSTÍ MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

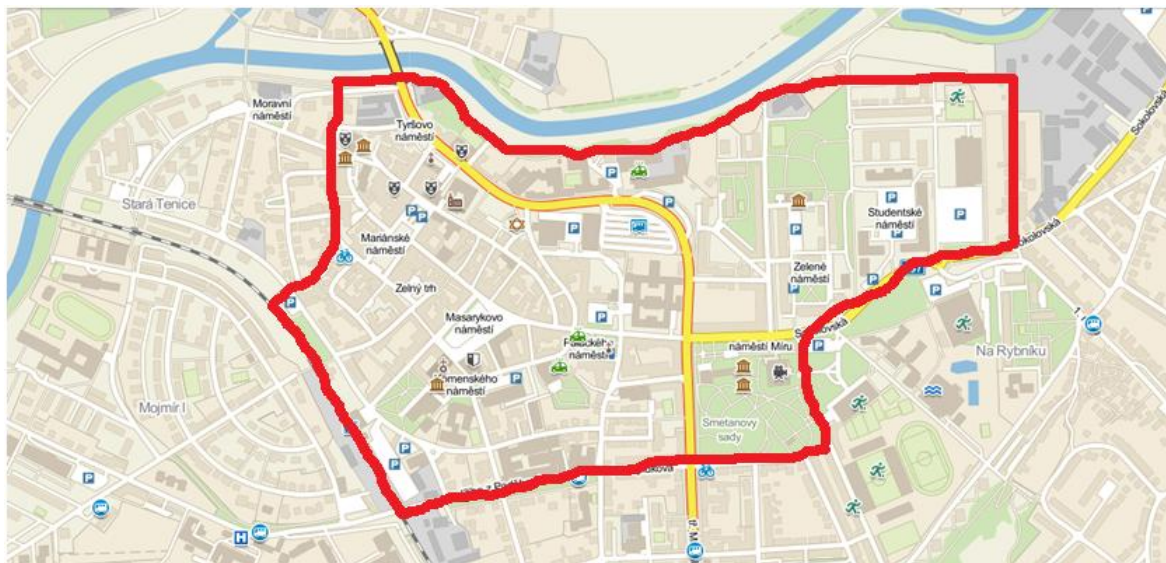
Tato kapitola se bude zabývat vymezením vnitřního města Uherského Hradiště a jeho charakteristikou. Dále se pak věnuje revitalizaci dvou bývalých brownfields ve vnitřním městě, a to bývalými kasárnami a bývalým sílem.

7.1 Charakteristika vnitřních částí Uherského Hradiště

Hranice městské památkové zóny jsou ohraničeny červenou barvou a modrou barvou je ohraničeno ochranné pásmo.

Obrázek 7 Hranice městské památkové zóny a ochranného pásma (Syrová a Syrová, 2007)

Obrázek 8 Hranice vnitřního města (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)

Na obrázku (Obrázek 6) je vyznačeno vnitřní město Uherského Hradiště. Je téměř totožné s ochranným pásmem města. Bytová část ve vnitřním městě byla vystavěna v letech 1920 – 2006. Jedná se především o bytové domy s maximálně čtyřmi podlažími. Největší část bytové zástavby byla postavena v letech 1946 – 1960. Ve vnitřním městě se nachází vše potřebné pro obyvatele i chod města. Jsou tam veškeré úřady veřejné správy od městského úřadu, přes finanční, katastrální úřad a okresní soud až po celní úřad. Ze školství se ve vnitřním městě nachází jedna mateřská škola, základní škola, základní umělecká škola a zvláštní škola. Dále pak celá řada středních škol (gymnázium, střední průmyslová škola, střední zdravotnická škola, střední odborné učiliště a střední odborná škola, obchodní akademie a střední umělecko-průmyslová škola). V neposlední řadě se v areálu bývalých kasáren nachází regionální vzdělávací centrum. Z kulturních zařízení mají ve vnitřním městě sídlo kino Hvězda, Slováké divadlo, Hoffmanovo divadlo, Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Slováké muzeum, Galerie Slovákého muzea a Dům kultury. Ve vnitřním městě má sídlo celá řada soukromých lékařů. Dále se tam nachází autobusové a vlakové nádraží, bary a restaurace, dva supermarkety, čtyři hotely, čtyři penziony a celá řada různých prodejen. V neposlední řadě jsou ve vnitřním městě tři parky – Smetanovy sady, Bastion a Jezuitská zahrada. Součástí vnitřního města je i městská památková zóna, která zahrnuje dochovaný středověký půdorys města se dvěma velkými náměstími, spojovací ulicí s radnicí a soubor jezuitských staveb.

Ve vnitřním městě Uherského Hradiště se nenachází velké množství obytných ploch. Domy ve vnitřním městě jsou spíše staršího data a postupně prochází fyzickou rekonstrukcí,

při které nedochází k procesu výměny obyvatel. Nedochází tak k významným změnám ve společenském statusu obyvatel. Ve vnitřním městě Uherského Hradiště tak nedochází k gentrifikaci. V areálu bývalých kasáren vznikla celé nová čtvrť s bytovými domy. Domy se nachází cca 700m od centra města. V této oblasti dochází k urbanizaci. Lidé z okolních obcí a okrajových částí města se sem stěhují s vyhlídkami na vyšší životní úroveň.

Vnitřní město Uherského Hradiště se skládá ze dvou základních sídelních jednotek (ZSJ), a to Uherské Hradiště – střed a Uherské Hradiště – Tůně. V následující tabulce jsou údaje s vybranými ukazateli (počet obyvatel, věkové složení obyvatelstva, míra nezaměstnanosti a podíl vysokoškoláků) v letech 2001 a 2011.

Tab. 8 Vybrané ukazatele ZSJ v letech 2001-2011 (ČSÚ, 2005, vlastní zpracování)

ZSJ	počet obyvatel		věkové složení obyvatel						Nezaměstnanost		podíl vysokoškoláků	
			0-14		15-64		65+					
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
UH-střed	2767	2747	373	335	2007	1908	387	504	7,2	11,6	12,1	15,8
UH-Tůně	934	970	128	133	630	638	176	199	7,7	32,3	11,8	14,3

Z tabulky je patrné, že počet obyvatel za deset let v zásadě nezměnil. V ZSJ Uherské Hradiště – střed se snížil o 20 obyvatel, ale v ZSJ Uherské Hradiště – Tůně počet obyvatel vzrostl o 36. V obou sledovaných ZSJ se snížil počet obyvatel v produktivním věku a vzrostl počet obyvatel v postproduktivním věku. Největší rozdíl mezi roky 2001 a 2011 je patrný v míře nezaměstnanosti. Je to patrně díky ekonomické krizi, která zasáhla celou republiku. V ZSJ Uherské Hradiště – Tůně nezaměstnanost vzrostla o téměř 25%, velký vliv na to může mít revitalizace bývalých kasáren a s tím spojená rekonstrukce několika budov, ve kterých byly vybudovány byty pro příjmově vymezené skupiny obyvatel a dům s chráněným bydlením. Co se týče podílu vysokoškoláků, tak ten v obou ZSJ vzrostl o 3%.

7.2 Revitalizace vnitřních částí města Uherské Hradiště

Tato kapitola bude věnována dvěma bývalým brownfields, které se nacházely ve vnitřním městě Uherského Hradiště. Jsou to bývalé kasárna a bývalé silo Slováckého hospodářského družstva.

7.2.1 Kasárna Uherské Hradiště

Původní funkce: vojenský areál

Realizace revitalizace: 2001/2002 – 2008

Rozloha: 17 ha

Poloha: cca 700 od centra města, areál je napojen na veškerou infrastrukturu

Obrázek 9 Poloha areálu bývalých kasáren ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)

Zdroje financování: Ministerstvo pro místní rozvoj, Rozpočet města a Společný regionální operační program

Celková finanční náročnost projektu: cca 420 mil

Partneři projektu: GG Archico, Kompletprojekt, OHL ŽS

Současné využití: bydlení, kanceláře, volnočasové aktivity a služby

Historie: Kasárna Přemysla Otakara II. spoluvytvářela historii posádkového města Uherského Hradiště téměř 70 let. Tato kasárna byla zaměřena především na výcvik jednotlivých druhů vojsk, a to: dělostřelců, motostřelců, tankistů, ale také mělo velký kredit jako výcvikové středisko Vojenské zdravotnické služby.

Prostor kasáren je vymezen okrskem městské bytové zástavby na západě, lokalitou rodinných domů na východě, nábřežím řeky Moravy a slepého ramene na severu a rozsáhlým sportovně rekreačním areálem na jihu. (Bičan, Holý a Šupka, 2008)

Když v dubnu roku 2001 odešla armáda z areálu kasáren v Uherském Hradišti, nebylo zcela jasné, jak bude opuštěný areál využíván. Po složitých jednáních byl areál předán do majetku města a následující rok byl zpracován plán koncepce revitalizace, který rozdělil stávající areál do tří zón. A to **zóna bydlení, komerční zóna a vzdělávací zóna**. Urbanistická studie kromě rozčlenění na zóny navrhla:

- objekty určené k rekonstrukci (cca 14)
- objekty určené k demolici (cca 37)
- nové dopravní řešení včetně dopravního napojení areálu na státní silniční síť
- koncepci technické infrastruktury (stávající inženýrské sítě byly vyhodnoceny jako nepoužitelné cca z 95%). (Bičan, Holý a Šupka, 2008)

Obytná zóna: Není přísně monofunkční – obsahuje i objekty občanské vybavenosti, případně administrativní sídla firem. Nachází se tam bytové domy, dům s chráněnou dílnou, Depozitář Slováckého muzea, Depozitář Knihovny BBB, Speciální mateřská a základní škola pro děti s více vadami a sídla soukromých společností.

Vzdělávací zóna: Nachází se zde Regionální vzdělávací centrum. Pro toto centrum byly vyčleněny tři budovy. Vzniklý VŠ areál má kapacitu až 1200 studentů a nabízí ubytování pro 175 osob ve studentských ubytovnách. Dalším objektem je Centrum celoživotního vzdělávání. Pro toto centrum byla vyčleněna jedna budova, kde je umístěna univerzitní knihovna, studovna a další prostory pro celoživotní vzdělávání obyvatel regionu.

Komerční zóna: Město odprodalo pozemky (potřebné k výstavbě menšího supermarketu) s podmínkou splnění náročných požadavků na vyvolané investice – vyřešení nového dopravního napojení areálu bývalých kasáren, realizace venkovní okružní křižovatky, realizace parkoviště s rezervou 100 parkovacích pro vykrytí špičkových potřeb sousedních sportovních zařízení, realizace části místní komunikace a realizace části veřejných řadů inženýrských sítí v dimenzích dostačujících k napojení zbývajících areálů. (Bičan, Holý a Šupka, 2008, s. 1-5)

Přínosy revitalizace pro město:

- Příjmy z pronájmu bytů na ulici Štefánikova – ročně cca. 3, 314 mil
- Příjmy z prodeje ostatních budov – 29, 2683 mil
 - Slovácké muzeum – směna za jiné pozemky bez doplatku
 - Víceúčelový objekt (bývalý hlavní štáb) – 10 mil
 - Budovy ZŠ a MŠ logopedické – 4, 2683 mil
 - Budovy DEVICON, s. r. o. – 4,6 mil

- Budovy bývalé konírny – 4 mil
- Budovy bývalé jídelny (stále v rekonstrukci) – 6, 38 mil
- Vznik nových pracovních míst
- Zvýšení prestiže města otevřením vysoké školy
- Odstranění brownfieldu ve vnitřním městě
- Vznik parku s veřejnou zelení
- Zvýšení daňové výtěžnosti pro město

7.2.2 Silo v Uherském Hradišti

Původní funkce: bývalé silo Slováckého hospodářského družstva

Realizace revitalizace: 8/2012 – 2/2014

Rozloha: 3600 m²

Poloha: cca 300m od centra města, areál je napojen na veškerou infrastrukturu

Obrázek 10 poloha bývalého sila ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)

Zdroje financování: skupina investorů, sdružená ve společnosti SILO Invest, Strukturální fond Ministerstva průmyslu a obchodu

Celková finanční náročnost projektu: 120 mil

Partneři projektu: Podnikatelské skupiny Purum Kraft a UVR Mníšek pod Brdy

Současné využití: vědecko-technický park a podnikatelský inkubátor

Celý areál se skládá ze tří samostatných budov propojených společnou terasou se zelení. Nachází se tam padesát nových parkovacích míst a objekt je otevřený pro pěší ze všech směrů. Umožní tak průchod do středu města, k nemocnici i na vlakové nádraží. Budovy sousedí i s hlavním odstavným parkovištěm pro centrum města s kapacitou 192 parkovacích míst.

Vědeckotechnický park Triangl je zaměřen na obor zpracování odpadů. Triangl nabízí celkem přes 3 600 metrů čtverečních ploch k pronájmu. Zájemci mají k dispozici vybavené a klimatizované kanceláře, datové centrum k ukládání a zálohování dat, prezentační prostory zasídlených firem, přednáškový sál s kapacitou 139 osob, jídelna či možnost vnitřního parkování. (ČTK, 2010, Kapinus, 2012, Kapinus, 2010 a Triangl, 2014)

Přínosy revitalizace pro město:

- Vznik nových pracovních míst
- Vznik nových příležitostí pro investory
- Odstranění brownfieldu ve vnitřním městě
- Zvýšení daňové výtěžnosti pro město

7.2.3 Shrnutí ekonomických dopadů revitalizace

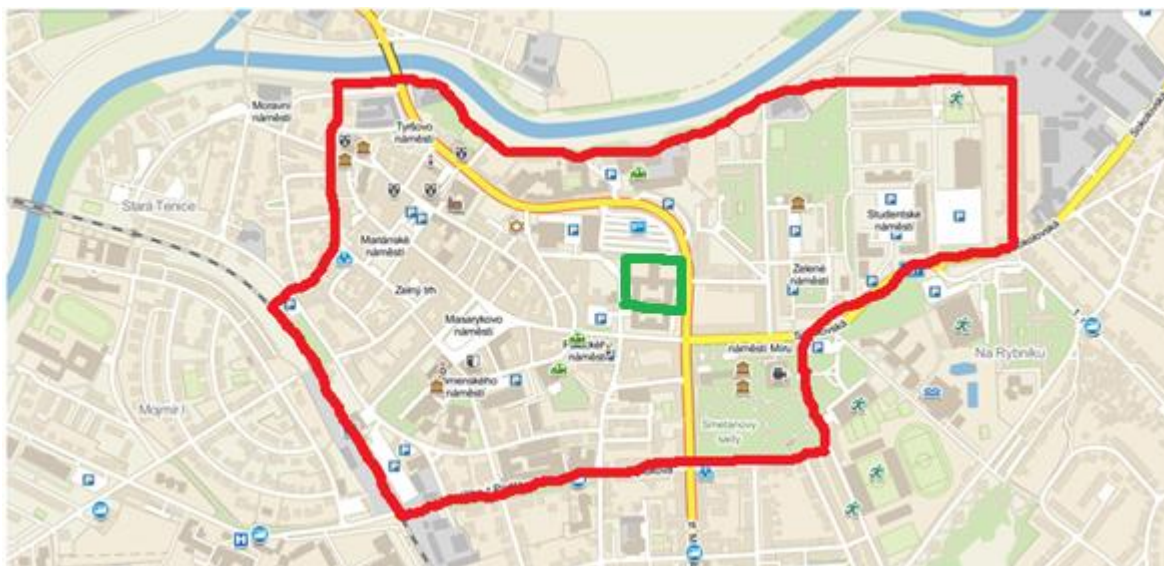
Revitalizace s sebou přináší mnohé přínosy. K největším přínosům, ať už revitalizace bývalých kasáren či bývalého sila, patří odstranění brownfields v centru města. Dalším velkým přínosem revitalizace bývalých kasáren jsou každoroční příjmy města z pronájmu bytů a příjmy z prodeje ostatních budov. Dále díky revitalizaci kasáren byla ve městě zřízena vysoká škola. Tím vzrostla prestiž města v porovnání s podobně velkými městy. Silo nikdy majetkem města nebylo a ani nestálo na městském pozemku, takže město nemělo příjmy z jeho prodeje. Díky revitalizaci sila, kde vznikly nové prostory pro podnikání, se město otevřelo novým investorům. V objektu sila se nyní nacházejí nové firmy zabývající se ekologickou likvidací odpadu a recyklací. Tyto firmy jsou v Uherském Hradišti nové. Jsou tam, ale i firmy, které se sem přestěhovaly ze stávajících prostor. V těchto prostorách vzniklo 50 – 100 pracovních míst. Je zde ještě možnost dalšího vzniku pracovních míst, jelikož všechny prostory dosud nejsou pronajaty.

8 PROJEKT – REVITALIZACE VĚZNICE V UHERSKÉM HRADIŠTI

Původní funkce: věznice

Rozloha: 10, 5 ha

Poloha: cca 350 od centra města, areál je napojen na veškerou infrastrukturu

Obrázek 11 Poloha věznice ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)

Areál se skládá ze dvou částí. V první části se dříve nacházel justiční palác a soudní sál. V dnešní době je tam střední umělecko-průmyslová škola. Tato část okolo prvního nádvoří byla v roce 1994 prohlášena kulturní památkou Ministerstva kultury. Na druhou část – budovu s kaplí okolo druhého nádvoří – se ochrana Ministerstva kultury nevztahuje. V této části se dříve nacházely cely a věžeňská kaple.

Historie věznice: Věznice spolu s justičním palácem byla vybudována v letech 1892 – 1897. Nejsvětlejším obdobím věznice byla doba rakouského mocnářství. Za německého protektorátu zde byli věznění vlastenci a odpůrci nacistického režimu. Po osvobození zde byli věznění lidé odsouzení mimořádnými lidovými soudy. Tehdy bylo v areálu věznice vykonáno několik desítek poprav. Žalář pro potřeby okresního i krajského soudu dále fungoval v době komunistické diktatury. Neblaze proslulým se stal především v první polovině 50. let, kdy zde trpěla, byla mučena či zemřela řada nevinných nebo politicky nepohodlných lidí. (Věznice-uh, 2014)

Vlastnictví: Justiční palác je ve vlastnictví Zlínského kraje a disponuje s ním střední umělecko-průmyslová škola Uherské Hradiště. Budova bývalé věznice je ve vlastnictví státu. Město Uherské Hradiště se již dvakrát snažilo o odkup do jeho vlastnictví, ale ani jeden pokus nebyl úspěšný. V prvním případě byl proti stát a ve druhém případě chtěl stát za převod věznice do majetku města nepřiměřeně vysokou sumu.

Následující návrhy budou předpokládat převod bývalé věznice do majetku města.

8.1 Muzeum obětí komunismu v areálu bývalé věznice

Návrh tohoto projektu je inspirován projektem revitalizace bývalé věznice v Sighetu v Rumunsku.

Realizace projektu

V přípravném stádiu projektu bude zhotovena projektová dokumentace, zpracovatelská studie a analýza nákladů a přínosů. Po revitalizaci zůstanou prostory muzea ve vlastnictví města a prostory určené pro kavárnu budou nabídnuty k pronájmu nebo odkupu soukromým subjektům. Inženýrské sítě a infrastruktura budou ve vlastnictví města. Projekt bude rozdělen na dvě fáze.

- Fáze vybudování a rekonstrukce nevyhovujících inženýrských sítí, demolice opevnění okolo věznice a vybudování parkovacích ploch
- Fáze rekonstrukce budovy a následné zbudování muzea a kavárny

Popis budoucích prostor

Prostory budou koncipovány víceúčelově. Budova bude rozdělena do čtyř zón. Jsou to zóna historického muzea, zóna výzkumu a výchovy, zóna kavárny a venkovní zóna odpočinku.

- **Zóna historického muzea** – Jedno křídlo bývalé věznice bude věnováno prostorám muzea. Část budovy, kde se nacházely cely, zůstane zachována. Cely pouze projdou rekonstrukcí. Zbývající prostory tohoto křídla budou věnovány výstavě předmětům a úředním protokolům dokazující tamní hrůzu. Muzeum tak bude vytvářet ucelený obrázek tehdejšího vězeňství. Kaple, která se v této části nachází, zůstane zachována.
- **Zóna výzkumu a výchovy** – Ve vstupní části druhého křídla bude památná plaketa se jmény těch, kteří byli ve věznici drženi a těch, kteří tam byli popraveni. Dále se

v této zóně budou nacházet přednáškové sály, kde se budou konat konference, přednášky a projekce. Tyto sály si budou moct pronajmout i soukromé subjekty. V neposlední řadě bude zóna výzkumu a výchovy obsahovat prostory věnované vzniku a vývoji komunismu a také archiv zbylých spisů, které se ve věznici dodnes nachází.

- **Komerční zóna** – Zbývající prostory budou nabídnuty k pronájmu či prodeji soukromému subjektu za účelem zbudování kavárny.
- **Zóna odpočinku** – V přilehlém nádvoří budou postaveny lavičky, kde budou návštěvníci moct odpočívat a rozjímat o expozici. Zóna odpočinku bude doplněna o atrakce pro děti.

Financování projektu

Odhad finančního zajištění projektu byl navržen s přihlédnutím k finančním možnostem města Uherské Hradiště. Financování je navrženo z investičních prostředků města Uherské Hradiště, dotací ze státního rozpočtu, ale hlavně z prostředků Evropské unie prostřednictvím operačního programu nadnárodní spolupráce Central Europe 2020, prioritní osy 3 – Spolupráce v oblasti přírodních a kulturních zdrojů pro udržitelný růst ve Střední Evropě. Projekty mají být pro projektové partnery z České republiky spolufinancovány z ERDF až do výše 85% způsobilých výdajů. Další možností jsou prostředky z Integrovaného regionálního operačního programu, prioritní osy 1 - Zvýšení konkurenceschopnosti v území, podoblast cestovní ruch - Obnova a rekonstrukce památek pro cestovní ruch.

Výpočet nákladů:

Budova

Zastavěná plocha: 3900 m²

Obestavěný prostor: $3900 * 11,5 = 44\ 850\ \text{m}^3$, kde 11,5 je výška objektu

Náklady rekonstrukce: $44\ 850 * 5000 = 224\ 250\ 000\ \text{Kč}$, kde 5000 je cena na 1m³

Zeleň a parkoviště

Celková plocha: 6600 m²

Plocha parkoviště: 25% z celkové plochy, tj. 1650 m²

Plocha zeleně: 75% z celkové plochy, tj. 4950 m²

Náklady na parkoviště: $1650 * 2000 = 3\ 300\ 000\ \text{Kč}$, kde 2000 je cena na 1m³

Náklady na zeleň: $4950 * 300 = 1\,485\,000$ Kč, de 300 je cena na 1m^3

Celkové náklady na rekonstrukci: $224\,250\,000 + 3\,300\,000 + 1\,485\,000 = 229\,035\,000$ Kč.

Náklady na vybavení: 3 500 000 Kč

Celkové náklady: $229\,035\,000 + 3\,500\,000 = 232\,535\,000$ Kč

Výpočet nákladů byl odborně konzultován.

Přínosy pro město

- Odstranění brownfields v centru města
- Vytvoření nových pracovních míst
- Příjmy ze vstupného
- Příjmy z pronájmu komerčních prostor
- Příjmy z pronájmu přednáškových sálů soukromým subjektům
- Příjmy z provozu parkoviště
- Rozvoj partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem
- Zvýšení ploch zeleně v centru města
- Zvýšení atraktivity území

Rizika projektu

- Nezískání dotací z prostředků Evropské unie
- Nedostatečný zájem ze strany turistů
- Nedostatečné příjmy z pronájmu komerčních prostor
- Neschválení projektu radou města
- Nečekané náklady při rekonstrukci

8.2 Beauty centrum v areálu bývalé věznice

Návrh tohoto projektu předpokládá odkup areálu investorem nebo bezúplatný převod do vlastnictví města Uherské Hradiště.

Realizace projektu

V přípravném stádiu projektu bude zhotovena projektová dokumentace, zpracovatelská studie a analýza nákladů a přínosů. Po revitalizaci budou prostory ve vlastnictví soukro-

mého investora, který původní areál odkoupí od města. Inženýrské sítě a infrastruktura budou ve vlastnictví města. Projekt bude rozdělen na dvě fáze.

- Fáze vybudování a rekonstrukce nevyhovujících inženýrských sítí, demolice opevnění okolo věznice a vybudování parkovacích ploch
- Fáze rekonstrukce budovy a následné zbudování beauty centra, hotelu s restaurací a dětského centra.

Popis budoucích prostor

Prostory budou koncipovány víceúčelově. Budova bude rozdělena do čtyř zón. Jsou to zóna wellness a fitness, zóna beauty, zóna children a hotel s restaurací.

- **Wellness a fitness zóna** – Wellness zóna bude určena pro relaxaci a odpočinek. Bude se zde nabízet celá škála služeb. V této zóně se budou nacházet: sauny, whirlpool, masáže, terapie a odpočívárna s hvězdným nebem. Fitness zóna bude rozdělena na tři části. Budou to fitness, cardio a silová část. Každá z těchto částí bude vybavena příslušným vybavením. Na vše budou dohlížet školení trenéři.
- **Beauty zóna** – Beauty zóna bude nabízet množství kosmetických služeb - kadeřnictví, kosmetiku, solária, estetickou chirurgii nebo výživové poradenství.
- **Children zóna** – V dětské zóně se bude nacházet především velké dětské centrum s různými atrakcemi, jako jsou skluzavky, bazény s míčky nebo menší horolezecká stěna. Dále se tam bude nacházet koutek pro nejmenší děti se zajištěným hlídáním.
- **Hotel a restaurace** – Zbývající prostory budou určeny pro hotel s restaurací. Hotel bude mít kapacitu 46 míst. Bude tam 20 dvou-lůžkových pokojů. V šesti z nich bude možnost přistýlky. Každý pokoj bude mít vlastní koupelnu, připojení k internetu, minibar a televizi. Restaurace bude orientována na českou kuchyni a týdenními specialitami mezinárodní kuchyně. Bude ovšem nabízet i speciální menu, skládající se z BIO potravin, ryb a také z potravin zdravé výživy. Hotel a restaurace bude ovšem přístupný široké veřejnosti a ne jenom členům klubu.

Projekt je koncipován na principu klubového členství s výhodami a osobním přístupem pro členy. Mělo by být nabízeno několik druhů členství: omezené či neomezené, individuální, rodinné, seniorské a studentské. Členům budou, v rámci jimi vybraného druhu členství, nabídnuty výhody v podobě neomezeného vstupu do všech zón či zvýhodněným vstupům.

Financování projektu

Projekt by byl financován z větší části z vlastních zdrojů investora. Popřípadě by investor mohl požádat o finanční prostředky z Evropské unie. O finanční prostředky z Evropské unie by bylo možné žádat prostřednictvím operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, prioritní osy 2 - Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem.

Výpočet nákladů:

Budova

Zastavěná plocha: 3900 m²

Obestavěný prostor: $3900 * 11,5 = 44\,850\text{ m}^3$, kde 11,5 je výška objektu

Náklady rekonstrukce: $44\,850 * 5000 = 224\,250\,000$ Kč, kde 5000 je cena na 1m³

Zeleň a parkoviště

Celková plocha: 6600 m²

Plocha parkoviště: 25% z celkové plochy, tj. 1650 m²

Plocha zeleně: 75% z celkové plochy, tj. 4950 m²

Náklady na parkoviště: $1650 * 2000 = 3\,300\,000$ Kč, kde 2000 je cena na 1m³

Náklady na zeleň: $4950 * 300 = 1\,485\,000$ Kč, de 300 je cena na 1m³

Celkové náklady na rekonstrukci: $224\,250\,000 + 3\,300\,000 + 1\,485\,000 = 229\,035\,000$ Kč.

Náklady na vybavení: 10 000 000 Kč

Celkové náklady: $229\,035\,000 + 10\,000\,000 = 239\,035\,000$ Kč

Výpočet nákladů byl odborně konzultován.

Přínosy pro město

- Odstranění brownfields v centru města
- Vytvoření nových pracovních míst
- Rozvoj partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem
- Příjmy z provozu parkoviště

- Zvýšení daňové výtěžnosti pro město
- Zvýšení atraktivity města pro turisty
- Zvýšení ploch zeleně v centru města

Rizika projektu

- Nedostatečný zájem o beauty centrum
- Nedostatečný příjmy z provozu beauty centra
- Neschválení projektu radou města
- Nezískání finančních prostředků z Evropské Unie
- Nečekané náklady při rekonstrukci

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit ekonomické přínosy revitalizace ve vnitřní části města Uherského Hradiště.

V teoretické části jsem se věnovala definování pojmů, jako jsou: revitalizace, brownfields, město či urbanizace a suburbanizace. Pracovala jak s knižními tak s internetovými zdroji a vytvořila jsem rešerši daných pojmů.

V úvodu praktické části jsem vymezila vnitřní město v Uherském Hradišti a popsala základní informace týkající se tohoto vnitřního města. Následně jsem provedla socioekonomickou analýzu Uherského Hradiště. Analýza se zabývá obyvatelstvem, jak občanskou tak technickou infrastrukturou, trhem práce, životním prostředím a také kulturou a cestovním ruchem. Další část je věnována dvěma již provedeným revitalizacím brownfields ve vnitřním městě. Na závěr jsem navrhla dvě řešení na revitalizaci bývalé věznice ve vnitřním městě.

První výše zmiňovaná revitalizace se týká bývalých kasáren v Uherském Hradišti. Revitalizace těchto objektů je problémem nejen v České republice, ale i v zahraničí. Často se jedná o rozsáhlé pozemky s velkou ekonomickou atraktivitou nacházející se ve středu města či na jeho okraji. V Uherském Hradišti revitalizace probíhala v letech 2001 – 2008. Městu přinesla mnoho přínosů. Nejen, že se město zbavilo deprimující zóny takřka ve svém středu, ale díky vybudování obytných domů, v tomto areálu, město každoročně inkasuje přes 3 miliony korun za jejich pronájem. Další příjmy mělo město z prodeje šesti objektů, kdy inkasovalo téměř 30 milionů korun. V neposlední řadě se, díky revitalizaci bývalých kasáren, Uherské Hradiště přidalo mezi univerzitní města. Pobočky zde mají Univerzita Tomáše Bati, Univerzita Palackého a Vysoká škola báňská. Druhá výše zmiňovaná revitalizace se týká bývalého síla. Tato revitalizace probíhala v letech 2012 – 2014. V současné době se v areálu síla nachází vědecko-technický park a podnikatelský inkubátor. Díky tomuto podnikatelskému inkubátoru se Uherské Hradiště otvírá novým podnikatelům a investorům.

Poslední část je věnována uherskohradištské věznici. Aby mohlo město s věznicí cokoliv podniknout, nejprve ji musí získat od státu. Již dvakrát se město pokoušelo věznicí odkoupit. V prvním případě byl proti majitel – stát a ve druhém případě chtěl stát za prodej nepřiměřeně vysokou částku. Ve své práci jsem navrhla dva projekty na revitalizaci věznice. Oba tyto návrhy již počítají, že věznice je ve vlastnictví města. V prvním projektu navrhuji

přestavbu věznice na muzeum obětí komunismu. Předpokládaná cena této revitalizace je 232 mil. Areál by byl rozdělen do několika zón, a to: muzeum, zóna výchovy a výzkumu, kavárna a venkovní zóna odpočinku a relaxace. Ve druhém projektu navrhuji přestavbu věznice na beauty centrum. V centru by se nacházelo fitness centrum, wellness, dětské centrum, beauty centrum a hotel s restaurací. Předpokládaná cena tohoto projektu je 240 mil. Oba tyto projekty by posléze mohly být předloženy městské radě k projednání.

Já osobně bych navrhovala sloučit oba navrhované projekty do jednoho. V části areálu vytvořit muzeum obětí komunismu a ve zbylé části výše zmíněné beauty centrum. Investiční záměr by se týkal celého areálu, který by byl rozdělen na dvě samostatné investice. Obdobně město postupovalo při revitalizaci bývalých kasáren.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] BERRY, Jim, Stanley MCGREAL a Bill DEDDIS. Urban regeneration: property investment and development. 1st ed. New York: E, 1993, 350 s. ISBN 04-191-8310-8
- [2] BIČAN, RNDr. Jaroslav, Ing.arch Aleš HOLÝ a Ing. Pavel ŠUPKA. *Revitalizace bývalého kasárenského areálu v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště: město Uherské Hradiště, 2008, 5 s.
- [3] ČOUPEK, Jiří. Uherské Hradiště: Dějiny města. 1. vyd. Brno: Blok, 1981, 630 s
- [4] HRABALOVÁ, Simona a Jitka PEKOVÁ. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [5] HRŮZA, Jiří. Slovník soudobého urbanizmu. 1. vyd. Praha: Odeon, 1977, 339 s
- [6] Integrovaný plán rozvoje města Uherské Hradiště 2009-2015. Vydalo Město Uherské Hradiště. 2008
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, Božena a Marian PIECHA. Brownfields: jak vznikají a co s nimi. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009, xiv, 138 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-123-9.
- [8] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-807-3579-104.
- [9] NOVOSÁK, Jiří a Pavel BEDNÁŘ. *Hodnocení rozvojových předpokladů brownfields*. Žilina: Georg, 2011, 94 s. ISBN 978-80-89401-49-9.
- [10] NOVÝ, Alois, et al. Brownfields: Šance pro budoucnost. Brno: Fakulta architektury VUT v Brně, 2004. 55 s. ISBN 80-214-2697-7.
- [11] ROBERTS, Peter a Hugh SYKES. Urban regeneration: a handbook. Thousand Oaks, Calif.: SAGE, 2000, 320 s. ISBN 07-619-6717-6.
- [12] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Urbanizační procesy současného města: The urbanization processes in contemporary city : teze přednášky ke jmenování profesorkou v oboru Architektura*. Brno: VUTIUM, 2009, 40 s. ISBN 978-80-214-3845-3.

- [13] UHERSKOHRADIŠŤSKÁ NEMOCNICE. Výroční zpráva 2012. 1. vyd. Uherské Hradiště, 2013.
- [14] WOKOUN, René. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.
- [15] WOKOUN, René. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: A. Čeněk, 2011, 474 p. ISBN 978-807-3803-049.

Internetové zdroje

- [16] AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ. Strategie využití brownfields ve Zlínském kraji [online]. Zlín : Zlínský kraj, 2009 [cit. 2011-05-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.krzlinicky.cz/ViewFile.aspx?docid=119596>>.]
- [17] BERGATT JACKSON, Jiřina, et al. Brownfields příručka : Interdisciplinární nástroj zaměřený na problematiku regenerací brownfields [online]. Praha : IURS, 2006 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: http://fast10.vsb.cz/lepob/index2/handbook_cz_screen.pdf
- [18] BERGATT JACKSON, Jiřina, et al. Brownfields snadno a lehce: Příručka zejména pro pracovníky a zastupitele obcí [online]. Praha : IURS, 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.brownfields.cz/wpcontent/uploads/2007/11/brownfieldssnadnoalehce.pdf>>.
- [19] CzechInvest.org [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Brownfieldy. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.
- [20] ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. Stavnet: Silo v Uherském Hradišti se změní na obchodní a administrativní komplex. [online]. 2010 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.stavnet.cz/zpravy/silo-v-uherskem-hradisti-se-zmeni-na-obchodni-a-administrativni-komplex>
- [21] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vybrané údaje ze SLBD za ZSJ - okres Uherské Hradiště. [online]. 2005 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z:<http://www.zlin.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/krajp/13-7228-04-xz>
- [22] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vybrané údaje za obec Uherské Hradiště v letech 2003 - 2012. [online]. 2013 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z:[http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/hradiste_cas_rada_2003_2012/\\$File/401813519.pdf](http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/hradiste_cas_rada_2003_2012/$File/401813519.pdf)

- [23] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Cestovní ruch. In: [online]. 2010a [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3801-2-Cestovni+ruch.aspx>
- [24] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Doprava. In: [online]. 2010b [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3657-2-Doprava.aspx>
- [25] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Historie města. In: [online]. 2010c [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3654-2-Historie+mesta.aspx>
- [26] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Kultura. In: [online]. 2010d [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3652-2-Kultura.aspx>
- [27] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Přírodní podmínky. In: [online]. 2010e [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3579-2-Prirodni+podminky.aspx>
- [28] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Sociální péče. In: [online]. 2010f [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3484-2-Socialni+pece.aspx>
- [29] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Sport. In: [online]. 2010g [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3535-2-Sport.aspx>
- [30] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Školství. In: [online]. 2010h [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3465-2-Skolstvi.aspx>
- [31] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Technická infrastruktura. In: [online]. 2010i [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3448-2-Technicka+infrastruktura.aspx>
- [32] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Trh práce. In: [online]. 2010j [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3364-2-Trh+prace.aspx>
- [33] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Základní charakteristika území. In: [online]. 2010k [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3357-2-Zakladni+charakteristika+uzemi.aspx>
- [34] HUBÁČEK, Pavel. Město Uherské Hradiště: Životní prostředí. In: [online]. 2010l [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/3421-2-Zivotni+prostredi.aspx>
- [35] KAPINUS, Oleg. Hradištské silo se změní v supermoderní Triangl. Slovácký deník [online]. 2012 [cit. 2014-04-25]. Dostupné

z:http://slovacky.denik.cz/tydenik_slovacko/hradistske-silo-se-zmeni-v-supermoderni-triangl-20120817.html

[36] KAPINUS, Oleg. O hradištský Triangl prý mají podnikatelé zájem. Slovácký deník [online]. 2010 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z:http://slovacky.denik.cz/zpravy_region/o-hradistsky-triangl-pry-maji-podnikatele-zajem.html

[37] Městské informační centrum Uherské Hradiště: Nejvýznamnější akce. [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z:<http://www.uherske-hradiste.cz/mesto/18797/>

[38] MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Vyhledávání ubytování. [online]. 2014 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z:<http://www.uherske-hradiste.cz/search/ubytovani/>.

[39] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. Národní strategie regenerace brownfieldů [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/strategie-regenerace-vlada-1079.pdf>>.

[40] Park Rochus: Popis lokality. [online]. 2011 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.parkrochus.cz/doc/30/>

[41] PETRUCCOVÁ, Aranka *České dráhy* [online]. 2007 [cit. 2014-04-16]. Vědecko-technický sborník 23/2007. Dostupné z WWW: <<http://www.cd rail.cz/VTS/CLANKY/vts23/2303.pdf>>.

[42] Planeta: Odborný měsíčník pro životní prostředí. Lanškroun: Ministerstvo životního prostředí ČR ve spolupř. s firmou Vipera s.r.o, 2007, roč. 15, č. 3. ISSN 1801-6898. Dostupné z:[http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/920C44FF3021A8C3C125725900456981/\\$file/planeta_3_final.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/920C44FF3021A8C3C125725900456981/$file/planeta_3_final.pdf)

[43] Slavnosti vína a otevřených památek: O akci. [online]. 2013 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.slavnostivinauh.cz/o-akci>

[44] Společnost pro veřejnou dopravu: Uherské Hradiště. [online]. 2011 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z:<http://spvd.cz/index.php/uherske-hradiste>

[45] SÝKORA, Luděk. Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii: Gentrifikace: mění se tvář vnitřních měst [online]. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK Praha, 1993, s. 100-119 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: < http://web.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_1993_Gentrifikace.pdf .

[46] SÝKORA, Luděk. Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii: Teoretické přístupy ke studiu města[online]. Praha: Katedra sociální geografie a regionál-

ního rozvoje PřF UK Praha, 1993, s. 64-99 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <
http://web.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_1993_Teoreticke_pristupy_ke_studiu_mesta.pdf>

[47] SYROVÁ, Ing. arch. Zuzana a Ing. arch. Jiří SYROVÝ. Město Uherské Hradiště. [online]. 2007, 2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: http://gis.mesto-uh.cz/tms/shp_uh/index.php?client_type=map_resize&strange_opener=0&interface=tmv&MAP=TMS_SHP_UH&Theme=clear_sel

[48] ŠÁRA, Lubomír a Michael ŠÁRA. Regiony: Pohoří, hory, nížiny. [online]. 2013 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://regiony.ic.cz/index.php?clanek=povrch&dir=morava&menu=morava>

[49] Triangl: Aktuality. [online]. Uherské Hradiště, 2014 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.triangl-uh.cz/index.php?v=aktuality&ak=24#aktuality24>

[50] Uherskohradištská nemocnice: Stručná historie Uherskohradištské nemocnice. [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.nemuh.cz/doc/historie-uherskohradistske-nemocnice>

[51] VEŘEJNÁ DATABÁZA. Český statistický úřad: Počet uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti v obcích vybraného SO ORP - Uherské Hradiště. [online]. 2012 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=TPR6010PU_OB1.178&kapitola_id=15&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0&cas_3_9=20111231

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a. s.	akciová společnost
apod	a podobně
atd	a tak dále
BBB	Bedřich Beneš Buchlovan
cca	Circa
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá silniční automobilová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EU	Evropská unie
FC	football club
ha	Hektar
km	Kilometr
MHD	městská hromadná doprava
mil	Milion
MŠ	mateřská škola
např	na příklad
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
PPP	Public Private Partnership
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAD	Slovenská autobusová doprava
Sb	Sbírka
sv.	Svatý

tzv	tak zvaný
UEFA	Union of European Football Associations
USA	Spojené Státy Americké
UH	Uherské Hradiště
VŠ	vysoká škola
ZSJ	základní sídelní jednotka

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Koncentrický model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)</i>	29
<i>Obrázek 2 Sektorový model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)</i>	29
<i>Obrázek 3 Vícejádrový model (Sýkora, 1993, vlastní zpracování)</i>	30
<i>Obrázek 4 Alternativy rozložení společenských center (Hrůza, 1977, s. 73)</i>	31
<i>Obrázek 5 Přirozený přírůstek v letech 1990 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)</i>	38
<i>Obrázek 6 Migrační saldo v letech 1990 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)</i>	39
<i>Obrázek 7 Hranice městské památkové zóny a ochranného pásma (Surová a Surová, 2007)</i>	52
<i>Obrázek 8 Hranice vnitřního města (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)</i>	53
<i>Obrázek 9 Poloha areálu bývalých kasáren ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)</i>	55
<i>Obrázek 10 poloha bývalého sila ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)</i>	57
<i>Obrázek 11 Poloha věznice ve vnitřním městě (mapy.cz, 2014, vlastní zpracování)</i>	59

SEZNAM TABULEK

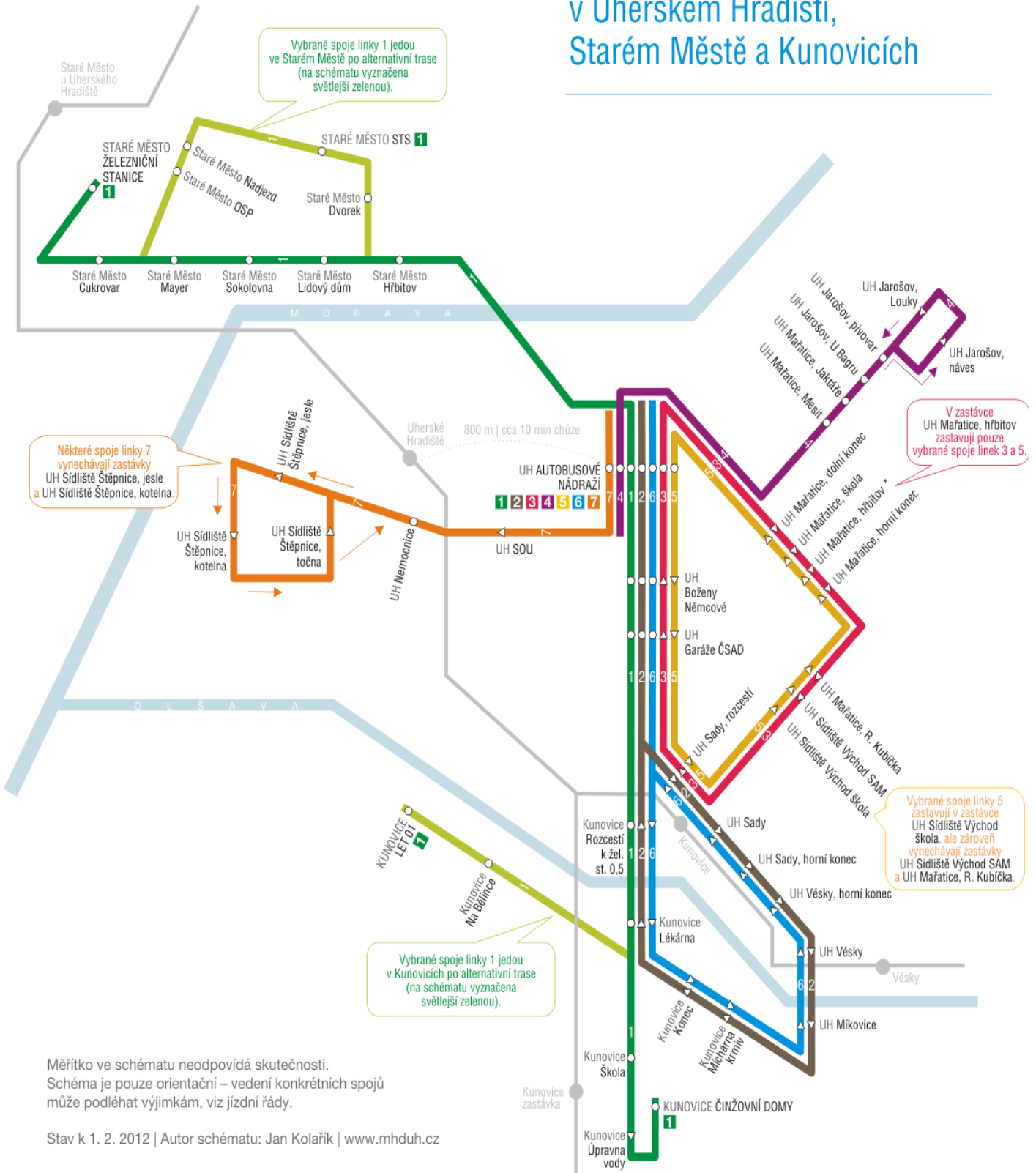
<i>Tab. 1 postup při revitalizaci brownfields (Jackson, 2006, s. 20- 21, vlastní zpracování).....</i>	<i>20</i>
<i>Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 – 2014 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování).....</i>	<i>36</i>
<i>Tab. 3 Podíl (%) věkového složení obyvatelstva Uherského Hradiště v letech 2000 – 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)</i>	<i>37</i>
<i>Tab. 4 Podíl obyvatel (%) v základních věkových skupinách k 31. 12. 2012 (ČSÚ, 2013, vlastní zpracování)</i>	<i>38</i>
<i>Tab. 5 Míra nezaměstnanosti v letech 2008 – 2013 (Veřejná databáze, 2013, vlastní zpracování).....</i>	<i>45</i>
<i>Tab. 6 Odvětvová struktura ekonomicky aktivních obyvatel (%) v letech 1991 – 2011 (ČSÚ, 2014, vlastní zpracování)</i>	<i>46</i>
<i>Tab. 7 Největší zaměstnavatelé v Uherském Hradišti (Město Uherské Hradiště, 2014, vlastní zpracování)</i>	<i>47</i>
<i>Tab. 8 Vybrané ukazatele ZSJ v letech 2001-2011 (ČSÚ, 2005, vlastní zpracování)</i>	<i>54</i>

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Mapa MDH v Uherském Hradišti
- P II Seznam ubytovacích možností v Uherském Hradišti
- P III Nejdůležitější kulturně-sportovní akce v Uherském Hradišti

PŘÍLOHA P I: MAPA MHD UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Linkové vedení MHD v Uherském Hradišti, Starém Městě a Kunovicích

Měřítka ve schématu neodpovídá skutečnosti. Schéma je pouze orientační – vedení konkrétních spojů může podléhat výjimkám, viz jízdní řády.

Stav k 1. 2. 2012 | Autor schématu: Jan Kolařík | www.mhduh.cz

(MHDUH, 2013)

PŘÍLOHA P II: SEZNAM UBYTOVACÍCH MOŽNOSTÍ V UHERSKÉM HRADIŠTI

HOTELY:

- Hotel a restaurace Koníček
Družstevní 167
Mařatice
686 05, Uherské Hradiště
Telefon: 572 551 011
e – mail: hotel@hkonicek.cz
www: www.hkonicek.cz
- Hotel Grand
Palackého náměstí 349
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 572 551 511
e – mail: granduh@seznam.cz
www: www.granduh.cz
- Hotel Maxi
Mariánské náměstí 81
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 606 870 190
e – mail: hotel@hotelmaxi.cz
www: www.hotelmaxi.cz
- Hotel Mlýnská
Mlýnská 1295
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 572 503 185
e – mail: hotelmlynska@hotelmlynska.cz
www: www.hotelmlynska.cz
- Hotel Morava
Šafaříkova 855
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 572 551 508
www: www.hotelmorava-uh.cz
- Hotel Quadro Club
třída Maršála Malinovského 360
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 571 117 605
- Hotel Slunce
Masarykovo náměstí 155
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 572 432 640
e – mail: slunce@hotelslunce.cz
www: www.synohotels.com

- Hotel U Hejtmána Šarovce
Dvořákova 595
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 608 901 209
e – mail: recepce@hotelsarovec.cz
www: www.hotelsarovec.cz

PENZIONY

- Apartment a penzion Pod Kopcem
1.máje 236
686 05, Uherské Hradiště
Telefon: 777 146 600
e – mail: misler@uh-ubytovani.cz
www: www.uh-ubytovani.cz
- Apartment Dobrá naděje
Mánesova 649
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 777 120 423
e – mail: dobra.nadeje@seznam.cz
www: www.dobranadeje.cz
- Penzion Modrá růže
Žerotínova 225
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 731 467 742
e – mail: lucie.krivova@centrum.cz
www: www.modraruze.cz
- Penzion Na Dlouhé
Dlouhá 261
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 777 764 699
e – mail: recepce@penzion-nadlouhe.cz
www: www.penzion-nadlouhe.cz
- Penzion Na Stavidle
Na Stavidle 453
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 773 064 064
e – mail: penzion@nastavidle.cz
www: www.nastavidle.cz
- Penzion s wellness
Na Rybníku 1057
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 725 996 198
e – mail: recepce@penzionuh.cz
www: www.penzionuh.cz

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

- Ubytování Na Zápovědi
Na Zápovědi 548
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 777 673 370
e – mail: lucie.svetla@razdva.cz

- Ubytování Uherské Hradiště č. 69
Vinohradská 69
686 05, Uherské Hradiště
Telefon: 777 086 409
e – mail: alab@uh.cz
www: www.ubytovani69.wz.cz
- Ubytování v soukromí Dočekalovi
Podboří 282
Míkovice
686 04, Uherské Hradiště
Telefon: 602 891 070
e – mail: docekalovi@uh.cz
www: www.podbori.wz.cz
- Ubytování v soukromí Obdržálkovi
Lesní 194
Míkovice
686 04, Uherské Hradiště
Telefon: 573 902 643
e – mail: obdrzalkovi@seznam.cz
www: www.ubytovani-obdrzalkovi.wbs.cz
- Ubytování v soukromí Rynešovi
Husova 542
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 775 166 720
e – mail: filutamblack@seznam.cz

UBYTOVNY

- Turistická ubytovna
Solná cesta 311
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 602 735 907
e – mail: krystofova@kkuh.cz
www: www.kkuh.cz
- Turistická ubytovna Orlovna
Mariánské náměstí 78
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 731 646 862
www: www.orlovna-uh.cz
- Ubytování ve vzdělávacím centru
Studentské náměstí 1535
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 572 503 738
e – mail: ubytovani@eduha.cz
www: www.eduha.cz
- Ubytovna Pozemního stavitelství Zlín, a. s.
třída Maršála Malinovského 286
686 01, Uherské Hradiště
telefon: 605 890 867

- Ubytovna Tenisový klub
U Moravy 827
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 776 553 815
www: www.tenis-uh.cz
- Ubytovna UH
třída Maršála Malinovského 722
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 774 545 500
www: www.ubytovna-uh.freepage.cz
- Ubytovna U Kašny
Šromova 146
686 01, Uherské Hradiště
Telefon: 732 627 006
e – mail: recepce@ubytovnaukasny.cz
www: www.ubytovnaukasny.cz

KEMPY

- Stání pro karavany a obytné vozy
Podboří 282
Mikovice
686 04, Uherské Hradiště
Telefon: 602 891 070
e – mail: docekalovi@uh.cz
www: www.podbori.wz.cz (Městské informační centrum Uherské Hradiště, 2014)

PŘÍLOHA P III: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ KULTURNĚ-SPORTOVNÍ AKCE V UHERSKÉM HRADIŠTI

měsíc	akce	Význam	
březen	Miniveleth cestovního ruchu Slovácka (K)	regionální	
	Popletený les v Kunovském lese (K)	Místní	
	Noc s Andersenem (K)	Místní	
duben	Velikonoční jarmark (K)	regionální	
	Velikonoce ve slováckém muzeu (K)	regionální	
	Na kole vinohrady Uherskohradištska (S)	regionální	
	Žebříňák (K)	Místní	
	Zazpívej, slavičku (K)	regionální	
	Den Země (K)	regionální	
květen	Slovácká hodinovka (K)	Místní	
	Regionální výstava vín (K)	nadregionální	
	Jarmark vědy a umění (K)	Místní	
červen	Hradištský folkloráček (K)	Místní	
	Mezinárodní dětský folklorní festival Kunovské léto (K)	mezinárodní	
	Svatojánský jarmark (K)	regionální	
	Giro de Pivko (S)	Místní	
	Týká se to také tebe (K)	mezinárodní	
	Den dětí (K)	Místní	
	Do půlnoci (K)	Místní	
	Hradištské sluníčko (K)	Místní	
	červenec	Slovácké léto (K-S)	nadregionální
	CZ-SK Hello Jazz Weekend (K)	mezinárodní	
	Letní filmová škola (K)	mezinárodní	
	září	Slovácké slavnosti vína a otevřených památek (K)	mezinárodní
	Hradištské chodníčky (S)	Místní	
	Dětský cyklistický den (S)	Místní	
	Evropský týden mobility a Evropský den bez aut (K)	regionální	
říjen	Na kole vinohrady Uherskohradištska (S)	regionální	
	Festival hudebních nástrojů lidových muzik (K)	regionální	
	Slovácký běh (S)	Místní	
	Lampionové setkání broučků a světlušek (K)	Místní	
	listopad	Žehnání svatomartinského vína (K)	regionální
	Přehlídka Slovácko v tradici (K)	regionální	
	Studentská konference (K)	regionální	
	prosinec	Vánoce ve Slováckém muzeu (K)	Místní
	Vánoční jarmark (K)	regionální	
	Mikulášský rej (K)	Místní	

(Městské informační centrum Uherské Hradiště, 2014)